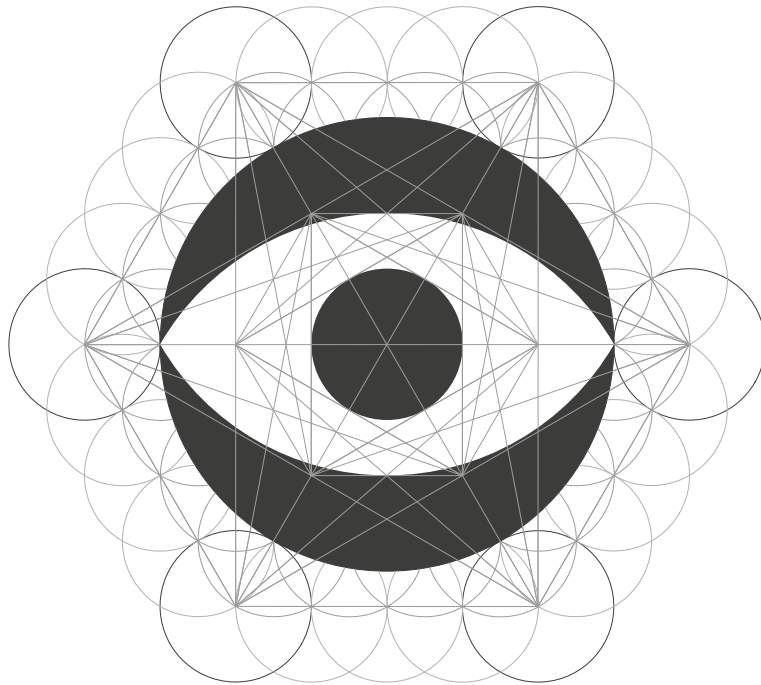

diplomová práce
Matyáš Řehák, FA ČVUT
Ateliér Hlaváček - Čeněk

PSYCHEDELICKÁ
KLINIKA

diplomová práce

PSYCHEDELICKÁ KLINIKA

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
ateliér Hlaváček-Čeněk
a. r. 2021/2022, z. s.

autor:
Matyáš Řehák

vedoucí práce:
doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.
Ing. arch. Martin Čeněk, Ph.D.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Matyáš Řehák
 datum narození: 23. 4. 1996
 akademický rok / semestr: AR 2021-22 / ZS
 obor: Architektura a urbanismus
 ústav: 15128 Ústav navrhování II
 vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.
 téma diplomové práce: Psychedelická klinika
 viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Zadání diplomové práce vychází z předdiplomního semináře, jehož cílem bylo na základě výzkumu a konzultace s odborníky popsat terapie asistované psychedeliky a vytvořit typologii psychedelických klinik, jakožto místa pro alternativní a účinnou léčbu některých psychických chorob a péči o duševní zdraví. Součástí semináře bylo také najít vhodné umístění takového zařízení. Jako místo byla na základě jejích vlastností zvolena zaniklá ves Skoky u Žlutic. Analýza obce byla součástí diplomního semináře. Cílem diplomové práce je vytvořit vhodné, důstojné a bezpečné prostředí pro péči o duševní zdraví, které má vzhledem ke způsobu léčby specifické potřeby, které psychedelické kliniky odlišují od běžných psychiatrických zařízení. Klíčovou vlastností je především duchovní přesah, jenž je nedílnou součástí psychedeliky asistované terapie.

2/ Pro AU / součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Areál psychedelické kliniky se bude skládat ze dvou funkčně oddělených celků a to z psychedelické kliniky (ordinace pro klasickou individuální terapii, ordinace pro individuální terapii asistovanou psychedeliky, sál pro skupinové terapie, meditační místnost, senzorická deprivace komora, izolační místnost a lázně) a ubytování pro pracovníky i pacienty s nutnými prostory pro stravování. Stavební program může být upraven dle dohody s vedoucím DP.

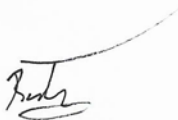
3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Odevzdány budou postery v rozsahu dle požadavků FA ČVUT, 2 portfolia (jedno pro účel FA, jedno bude archivováno na ústavu) a CD. Diplomová práce bude zveřejněna dle požadavků studijního oddělení FA nejpozději 7 dní před obhajobou projektu. Projekt bude zpracován do úrovně detailní studie, jeho součástí bude: autorský text; analytická část; koncept řešení znázorněný pomocí schémat; situace širších vztahů 1:2500; situace 1:500; půdorysy všech podlaží v měřítku 1:200; typické řezy (příp. perspektivní řezy) včetně návaznosti na nejbližší okolí v měřítku 1:200; pohledy; návrh interiéru zvoleného prostoru; detail (řez, pohled) vybraného segmentu fasády 1:20; vizualizace (exteriér, interiéru) včetně zákresů do fotografie dostatečně vysvětlující návrh (nejméně 7 pohledů), případně další výstupy potřebné pro prezentaci návrhu. Výstupy a jejich měřítko mohou být vzhledem k vývoji práce upraveny dle dohody s vedoucím DP.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model v min. měřítku 1:200 včetně nejbližšího okolí.

Datum a podpis studenta

30. 9. 2021

Datum a podpis vedoucího DP

30. 9. 2021

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

30. 9. 2021

08 -10- 2021

**ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY**

AUTOR, DIPLOMANT:
AR 2020/2021, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) PSYCHEDELICKÁ KLINIKA

(AJ) PSYCHEDELIC CLINIC

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	Doc. Ing. Dalibor Hlaváček , Ph. D. Ústav: Ústav navrhování II
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	Klinika, Psychiatrie, Psychedelika, Skoky u Žlutic
Anotace (česká):	Současný výzkum alternativních metod léčby duševních poruch za podpory psychedelik odhalil jejich řádově vyšší účinnost v porovnání s běžnými psychofarmaky. Jedním z klíčových faktorů ovlivňující léčbu je vnitřní prostředí, v němž terapie probíhá. Pro svou novost však zatím neexistuje ustálená představa, jak by takové prostředí mělo vypadat. Práce hledá odpověď jakou mají mít zařízení pro léčbu psychedeliky podobu, typologii a umístění.
Anotace (anglická):	Current research into alternative methods of treating mental disorders with the support of psychedelics has revealed their an order of magnitude higher effectiveness compared to conventional psychopharmaceuticals. One of the key factors influencing treatment is the environment in which the therapy takes place. Due to its novelty, however, there is not yet a settled idea of what such an space should look like. The thesis seeks an answer to what psychedelic treatment facilities should have in form, typology and location.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

7.1.2022

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

OBSAH

<i>Zadání</i>	6
<i>Psychedelika</i>	8
Definice	
Vliv na funkci mozku	
Fenomenologie	
Psychedelické látky	
<i>Historie užívání</i>	12
Primitivní národy	
Antika	
Psychedelická revoluce	
Psychedelická renesance	
<i>Klinické využití psychedelik</i>	14
Výzkum	
Psychedeliky asistovaná terapie	
Psychedelické kliniky	
Průběh terapie	
<i>Stavební program</i>	17
Stavební prvky	
Grafické vyjádření	
<i>Skoky u Žlutic</i>	23
Krajina	
Okolí	
Ves	
Historie	
Paměť místa	
Územní plán	
<i>Reference</i>	51
Breitenbach Landscape Hotel 48°	
Wellness Am Holand	
Andrum Spa	
Viveda Wellness Retreat	
<i>Ideový přístup</i>	61
Utopie	
Instituce	
Minimalismus	
Kontextualismus	

<i>Návrh</i>	71
axonometrie	
<i>Koncept</i>	74
Trauma místa Svět a místo v něm Cesta do nitra	
<i>Situace</i>	76
<i>Klinika</i>	
řez podélný 1PP řez příčný 2PP 1NP 2NP pohled jihozápad	
<i>Ubytování</i>	100
řez příčný 1P 2P 3P 4P pohledí jih	
<i>Řez fasádou</i>	118

ZADÁNÍ

Současný výzkum alternativních metod léčby duševních poruch za podpory psychedelik odhalil jejich řádově vyšší účinnost v porovnání s běžnými psychofarmaky. Jedním z klíčových faktorů ovlivňující léčbu je vnitřní prostředí, v němž terapie probíhá. Pro svou novost však zatím neexistuje ustálená představa, jak by takové prostředí mělo vypadat z hlediska architektonické podoby, prostorové náročnosti, materiality, technických řešení a míry do které se do budovy má promítat ritualita terapie.

Léčba psychedeliky sebou přináší i podstatnou otázku, jakým způsobem se má moderní sekularizovaná věda a společnost obrátit k léčbě jejíž jádrem je prožití mystického zážitku a jakou má mít architektonickou podobu duchovní

PSYCHEDELIKA

Definice

Psychedelika jsou chemické psychoaktivní látky patřící do skupiny halucinogenů. Jejich název, vycházející z řeckých slov psyché (ΨΥΧΗ) - mysl, duše a deloun (ΔΗΛΟΥΝ) - manifestace, popisuje základní fenomenologické rysy psychedelik, jako vědomí manifestujících látek. Jejich základními vlastnostmi je změna vnímání a katalizace neobvyklých stavů vědomí podobných hlubokému transu či meditaci. Od ostatních halucinogenů - desociačních drog a delirogenů se obecně odlišují nízkou toxicitou a malou pravděpodobností pro vytvoření fyzické závislosti, zatímco psychická závislost je v důsledku náročnosti psychedelického zážitku vzácná.

Působení na lidské vědomí je u většiny psychedelik umožněno díky kompatibilitě s receptory serotoninu, v důsledku čehož dochází ke změnám v aktivitě mozku.

Vliv na funkci mozku

DMN (default mode network) je neurologická síť funkčně propojených částí mozku kůry, konkrétně prefrontální kůry (rozhodování, krátkodobá paměť), zadní cingulární kůry (epizodická paměť), angulárního gyru (integrace smyslových informací, řeč) a precunea (epizodická paměť, vizuálně-prostorové zpracování, sebereflexe). DMN je běžně jednou z neaktivnějších sítí mozku, jež je zodpovědná za sebereflexi, komplexní mentální vizualizace, mentální cestování časem, metakognici a teorii mysli. Souhrn těchto procesů vytváří ego.

Vliv psychedelik na DMN je překvapivě neintuitivní. Zatímco ze subjektivního hlediska při prožívání psychedelické zkušenosti by se dalo očekávat, že se aktivita mozku zvýší, při mapování mozku osob pod vlivem psychedelik za pomocí funkční magnetické rezonance se aktivita DMN snižuje. Podobně se aktivita snižuje při meditaci. Na druhou stranu u osob trpících depresí je integrita DMN zvýšena, podobně aktivitu zvyšuje denní snění. Další vlastností snížení aktivity DMN je stav čistější mysli, kdy některá mozková centra nezanášejí percepci svou nesouvisející aktivitou. Psychedelika také snižují amplitudu alfa vln v důsledku desynchronizace neuronů, ale zároveň synchronizují aktivitu odlišných mozkových sítí. To se týká především vztahu interspektivně zaměřené DMN a extení sítě orientované na analyzování vnějších podnětů. Běžně je aktivita

těchto sítí navzájem nepřímě úměrná, avšak po užití psychedelik se obě sítě naopak synchronizují. Je zajímavé a zároveň logické, že uvedené změny ve fungování mozku při užití psychedelik jsou téměř přesně zrcadleny při subjektivním prožitku.

Fenomenologie

Set and setting je naprosto klíčovým aspektem. Psychedelika fungují jako katalizátor lidského vědomí způsobem, že je obsah podvědomí vyplaven na povrch. Tím pádem pokud je člověk v době požití psychedelik v dobré náladě, je pravděpodobné, že i zážitek bude pozitivní. Naopak pokud je ať už vědomě nebo podvědomně s něčím nevyrovnaný, trpí stresem nebo úzkostí, tyto emoce se negativně mnohokrát znásobí během prožitku.

Subjektivní zážitek psychedelické zkušenosti je jedním z nejsilnějších prožitků, které člověk může zažít. Při výzkumu v John Hopkins University v americkém Baltimoru provedeném v roce 2006, jehož se účastnili participanti bez předchozích zkušeností s psychedeliky, 67% účastníků zařadilo psychedelickou zkušenost mezi 5 nejdůležitějších a smyslvytvářejících zážitků jejich života.¹ To je způsobeno několika jevy, kterými se zkušenost projevuje, v závislosti na podané látce a jejím množství. Přestože každý zážitek je individuální, lze mezi nimi nalézt obecné podobnosti, jimiž je transcendence času a místa, intuitivní citění propojení všech věcí, jejich svatosti a přístup k informacím, které jsou běžně skryty.²

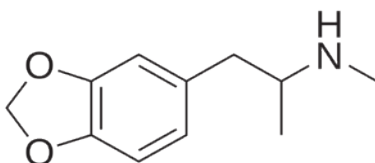
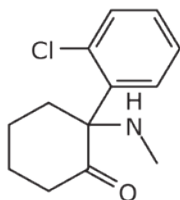
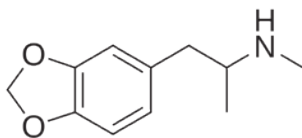
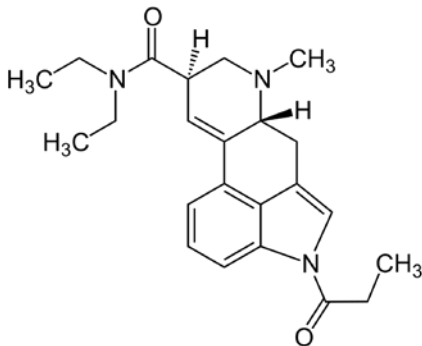
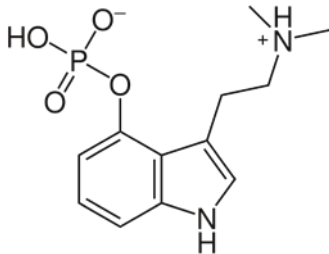
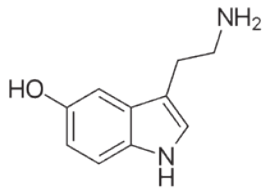
Dalším nedílným aspektem psychedelické zkušenosti je vystavení se vlastní smrtelnosti. Díky výše popsanému působení psychedelik na DMN je člověk uveden do stavu označovaného jako ego smrt. Naprostá ztráta iluze ega se projevuje intenzivním stavem, kterým je v podstatě prožití vlastní smrti a následné znovuzrození. Takový zážitek může být naprosto děsivý, protože si během něho člověk uvědomí, že pocity, myšlenky a vzpomínky během života vytvořily falešný a nekompletní pocit sebe-ego.³ Z tohoto důvodu se psychedelický zážitek důrazně nedoporučuje lidem s určitými vážnými poruchami psychiky. Snížení aktivity mozku má také vliv na vnímání externího světa. Předmětům, které nás obklupují, v běžném životě většinou příliš pozornosti nevěnujeme, po čase se stanou samozřejmé, ale díky omezení DMN pod vlivem psychedelik každý objekt, ač ho člověk dobře zná se zdá, jako by ho viděl poprvé. Je nemožné si neuvědomit běžně přehlížené vazby. Tento stav je často označován jako návrat do dětství, nebo vidění světa očima dítěte.

1. PSILOCYBIN PRODUCES ENDURING POSITIVE EFFECTS (2006,2008) John Hopnis University

2. Sacred Knowledge: Psychedelics and Religious Experiences, William A. Richards, 2018

3. My Stroke of Insight, Jill Bolte Taylor, 2008

Psychedelické látky

Serotonin

- látka na jejíž receptory se váže většina psychedelických látek.

Psilocibin

- látka izolovaná z psychotropních hub
- organické stavy vhodné pro začátečníky
- délka trvání: 6 hodin
- léčba: v experimentální fázi

LSD (diethylamid kyseliny lysergové)

- látka uměle izolovaná z námele
- mechanické stavy bez kontextu
- délka trvání: 12 hodin
- léčba: perspektivní - problematická délka

DMT (N, N-dimethyltryptamine)

- látka endogenní v lidském organismu - mozek
- nejsilnější známé psychedelikum
- délka trvání: 15 minut
- metodika léčby: nezjištěno, vzhledem ke krátké délce trvání perspektivní, ovšem kvůli síle pouze u pacientů s předchozími zkušenostmi

Ketamin

- analgetikum, není klasické psychedelikum
- pocity euforie s psychedelickými znaky
- délka trvání: 3 hodiny
- metodika léčby: úvodní evaluační sezení, 1-3 sezení asistované psychedeliky, mezi každým podáním přibližně 3 sezení bez psychedelik

MDMA (3,4-methylenedioxyamfetamin)

- uměle připravené
- amfetamin, vyvolává pocity empatie
- délka trvání: 4 hodiny
- metodika léčby: užívá se pro léčení PTSD, zatím v experimentální fázi

O něco méně příjemné je důsledek desynchronizace neuronů, které mohou vytvářet stavy naprosté neorientace v čase a prostoru.

Nedílným projevem spjatým s psychedeliky jsou pseudohalucinace, od normálních halucinací lišící se tím, že je si subjekt plně vědom, že to co vidí není reálné. Pseudohalucinace mají většinou podobu fraktálních komplikovaných obrazců.

Mystický zážitek je bezesporu nejsilnějším projevem psychedelik. Profesor psychiatrie a neurologie Roland R. Griffiths z university John Hopkins uvedl, že psychedelika katalizovaná extáze, kterou pozoroval na celkem 360 dobrovolnících je prakticky indentická se spirituálním prozřením proroků a vizionářů skrz celou historii.⁴ Takový zážitek pak měl měřitelný pozitivní afekt na chování až šest měsíců po podání látky.⁵

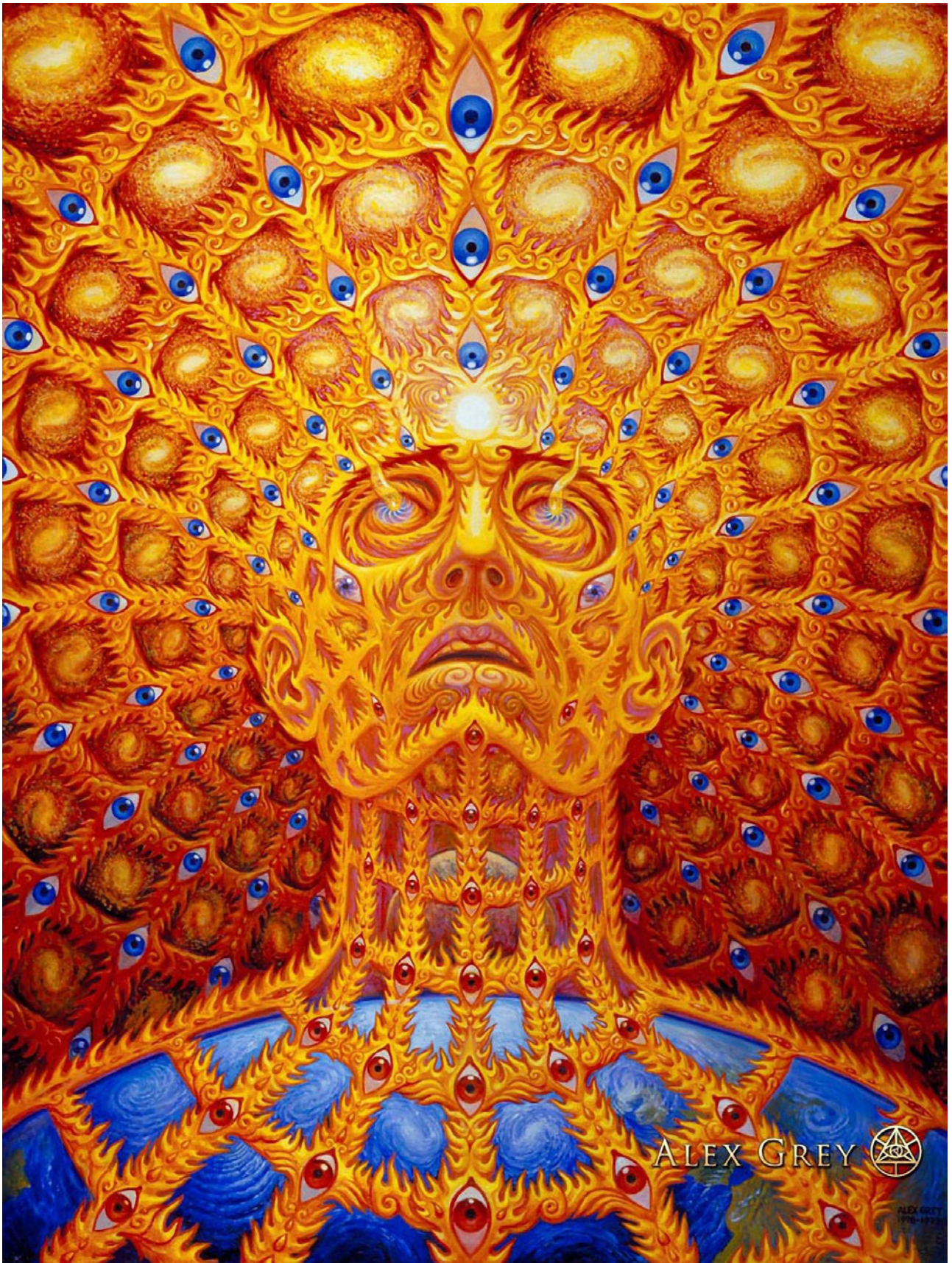
Nevysvětlené aspekty, kterým věda zatím nevěnovala pozornost je například častá výpověď dobrovolníků o setkání se s cizími entitami, které jim zdělí informace, jichž si nebyly, nebo nemohli být vědomi. Takové zážitky jsou ztělesněním citátu Emanuela Kanta: „Dvě věci naplňují mysl vždy novým a rostoucím obdivem a úctou, čím častěji se jimi zabývá: hvězdné nebe nade mnou a mravní zákon ve mně.“ Domnělá komunikace s entitami v podobě skřítků a jiných bytosí po požití psylocibinu je poměrně častým jevem. Je zajímavé, že i v současné době je lidské podvědomí manifestováno rozličnými mytologickými postavami.

Kapitolou samou o sobě je fenomenologie silného zážitku po užití DMT, při němž je lidské vědomí ze subjektivního hlediska naprosto transportováno mimo trojrozměrnou realitu do místa, kde se setká s prapodivnými bytostmi, které populárně označil spisovatel a filozof Terence McKenna jako mechanické elfy. Co je na tomto zážitku pozoruhodné je, že naprostá většina respondentů při výzkumu DMT pod vedením doktora Ricka Strassmana měla téměř identické zážitky.⁶

4. The science of psilocybin and its use to relieve suffering, TEDx, 2016

5. MEASURING MYSTICAL EXPERIENCE (2012, 2015), John Hopnis University

6. DMT: The Spirit Molecule: A Doctor's Revolutionary Research into the Biology of Near-Death and Mystical Experiences, Rick Strassman, 2001

umělecké ztvárnění mystického zážitku

Oversoul - Alex Grey

HISTORIE UŽÍVÁNÍ

Primitivní národy

Užívání psychedelik v pravěku je na starém kontinentě doloženo pouze nepřímo a o významu při náboženských rituálech lze pouze spekulovat, na druhou stranu by bylo překvapující, kdyby pravěcí lovci a sběrači mistrů ve svém oboru nevěděli o psychedelických houbách rostoucích v přírodě kolem nich. Jedním z nepřímých důkazů je skalní malba houbového šamana z raného neolitu z alžírského Tassili n'Ajjer.

Dalším místem, kde se spekuluje o užívání psychedelik je starověká Indie, kde podle Véd byl konzumován kouzelný nápoj Soma, o jejímž složení se dlouhá léta vedou v akademických kruzích dispute.

Amerika je v porovnání se zbytkem světa psychedeliky přímo protkaná. Většina indiánských národů je znala a užívala, ať se jedná o již zaniklou Aztéckou a Mayskou civilizaci, tak i dodnes existující středoamerické „houbové“ kultury. Tradice v pralesích Jižní Ameriky je do současnosti jednou z neaktivnějších. Vysoká biodiverzita amazonské džungle je domovem mnoha psychotropních rostlin. Mezi nejvýznamnější patří ayahuasca východního Peru, která se v posledních letech stala doslova turistickou senzací.

Antika

Eleusínské mysteria byl agrární náboženský kult sahající až do doby mykénského Řecka. Každoroční oslavy se konaly na podzimní rovnodennost nedaleko Atén ve chrámovém okrsku zasvěcenému bohyni Demeter a Persefoné. Mysteria byla personifikací mýtu o únosu Persefoné bohem podsvětí Hádem.

Prvním neobvyklým faktem je, že se slavnostní iniciace mohl zúčastnit každý včetně žen, ale pouze jednou za život a pod podmínkou, že nikdy nevyzradí, co uvnitř probíhalo. Trestem za porušení přísahy byla smrt.

Kult se v klasické a helénské době těšil velké oblibě. Mezi návštěvníky patřili například Platón nebo Cicero, který mysteria označil za nejvýznamnější athénský dar světu. Dalším popularizátorem byl stoický císař Marcus Aurelius, který nechal chrámový okrsek opravit a za odměnu se mu dostalo privilegia navštívit mysteria hned dvakrát, přesto se posvátného rituálu mohl účastnit pouze jednou. Fakt, že ani římskému císaři nebylo umožněno se účastnit iniciace vícekrát hovoří o neobvyklé důležitosti Elusínských

mysterií. Odpovědí může být aristotelova zmínka o mysteriích jakožto o místě, do kterého se necestovalo aby se člověk něco dozvěděl, ale aby něco zažil.

Klíčem k pochopení mysterií je podle výzkumu Carla Rucka a Briana Muraresku kouzelný nápoj kukeon, který podle hypotézy měl obsahovat psychotropní námel. Po mnoha letech výzkumu mimo nepřímé důkazy, jako byly psychedelické konotace v rituálech a mýtu o únosu Persefoné, se podařilo nalézt skutečný důkaz. Chemická analýza prokázala úmyslné užívání nápoje z námele v antické osadě Mas Castellar ve Španělsku, které bylo jediné místo kromě Eleusis, kde byla uctívána Demeter, bohyně ječmene, jež je hostitelem pro parazitický psychoaktivní námel, houbu používanou pro syntézu LSD.⁷

Psychedelická revoluce

13. 4. 1943 se psychoaktivní námel vrátil do povědomí světa. Švýcarský chemik Albert Hofman se při práci v laboratoři omylem potřísnil extraktem z námelu později pojmenovaným jako LSD. Po projevení účinků se o několik dní rozhodnul, že na sobě provede experiment a požil dávku 250 mikrogramů (dvacetinásobek běžné dávky).

V padesátých letech bylo LSD volně prodejné, jakožto nástroj díky kterému mohli psychiatři na vlastní kůži zažít projevy psychózy, aby lépe porozuměli svým pacientům. Ve stejné době na látce probíhal horlivý výzkum. Pověst o zázračné látce se rychle roznesla do intelektuálních kruhů mezi lidmi, jako byl filozof Aldous Huxley a psycholog Timothy Leary. Odtud se v šedesátých letech LSD rozšířilo mezi širokou veřejnost a rozpoutalo psychedelickou revoluci šedesátých let.

Hnutí hippies se koncem šedesátých let stalo spolu s populární hudbou interpretů jako Pink Floyd, Jimi Hendrix nebo Beatles, synonymem pro rekreační užívání psychedelik. Neuvážené hromadné užívání psychedelik vytvořilo především ve společnosti Spojených států reakci konzervativního křídla populace, které využilo psychedelik pro persekuci kontrakultury. V roce 1970 byly psychedelika pod záminkou jejich domnělé nebezpečnosti postavena mimo zákon, jakožto látek bez lékařského využití a to včetně jejich vědeckého výzkumu.

Psychedelická renesance

Po půlstoletí restrikcí dochází v současné době k destigmatizaci a uvolňování legislativních bariér pro výzkum psychedelik, který umožňuje objektivní vědecký pohled na tyto látky.

7. The Immortality Key: The Secret History of the Religion with No Name, Brian C. Muraresku, 2020

7-9 tisíc let staré zobrazení šamana ze Sahary

psychedelicky ovlivněné album skupiny Beatles

speciální nádoba keros v níž byl připravován nápoj kykeon

KLINICKÉ VYUŽITÍ PSYCHEDELIK

Výzkum

Po dlouholeté pauze byl s přelomem milénia postupně obnoven výzkum psychedelík. Prvními pracovišti, které dostaly potřebnou výjimku byla univerzita v Novém Mexiku, kde od roku 1990 probíhal výzkum DMT pod vedením profesora Ricka Strassmana a baltimorská univerzita John Hopkins, jež nyní patří mezi špičky v oboru. S mírným zpožděním začal výzkum i v Evropě v Nizozemsku a Čechách, které mají dlouholetou tradici ve výzkumu LSD pod vedením Stanislava Groffa sahající do padesátých let. V České republice dnes probíhá výzkum psychedelík v Národním ústavu duševního zdraví a v roce 2020 byla otevřena první psychedelická klinika Psyon v Praze na Bílé Hoře.

Psychedeliky asistovaná terapie

Podle výzkumů z poloviny století i ze současnosti mají psychedelika mimo seberozvoje velký potenciál i při léčbě psychických chorob a to především deprese, stavů úzkosti a posttraumatické stresové poruchy, závislosti na drogách a paliativní léčbě.

Deprese je nejčastější psychickou chorobou, kterou trpí přibližně 5% světové populace. Dle výzkumů jsou psychedelika vhodným alternativním způsobem léčby, zvlášť u pacientů kteří nereagují na standardní antidepresiva. Podle výzkumů 64% pacientů vypovědělo, že po aplikaci jedné dávky psilocibinu zaznamenalo pozitivní změnu nálady po dobu alespoň čtrnácti měsíců po aplikaci.⁸ Důvodů úspěšnosti léčby je několik. Prvním je fyziologická reakce snižující konektivitu neurologické sítě mozku, druhým její průvodní jev - otevřenost mysli, díky které se na svou situaci pacient může pohlédnout z jiného úhlu pohledu.

Posttraumatická stresová porucha je další poruchou léčitelnou psychedeliky. Posunutí podvědomí do vědomého stavu, umožňuje pacientům vystavit traumatickým vzpomínkám, které u nich mohly problém vytvořit. Znovuprožití náročné zkušenosti pod terapeutickým dohledem v bezpečném prostředí umožňuje její integraci.

Léčba závislosti na drogách, tabáku, alkoholu a závislostech obecně je vysoce perspektivním uplatněním psychedelík. Podle výzkumu provedeného v letech 2014 a 2017 80% participantů závislých na nikotinu vydrželo abstinovat

alespoň 6 měsíců po terapii. Při srovnání se 36% efektivitou dosud neúčinnější léčby je výsledek psychedeliky asistované terapie revoluční.⁹

Palativní léčba využívá předvídatelné vlastnosti psychedelík vytvářejících stavy ego smrti. U pacientů, kterým ani moderní medicína nedokáže pomoci je psychedelická terapie efektivním způsobem jak zvýšit kvalitu života eliminací úzkostlivých stavů vyrovnáním se s vlastní smrtelností před příchodem předčasné smrti.¹⁰

Psychedelické kliniky

Podle dosavadních zkušeností lze psychedelické kliniky dělit na dva typy.

Ambulantní centra jsou čistě lékařská zařízení, která mohou být připojena ke stávajícím psychiatrickým zařízením, nebo jako samostatně fungující kliniky ve městě. Mohou fungovat pro jednorázová sezení i pro dlouhodobé léčby s pravidelnou docházkou pacientů na kratší sezení. Vzhledem k městskému prostředí a způsobu terapie jsou podány psychedelika s kratší délkou trvání jako je Ketamin, MDMA a DMT. Lze očekávat, že v příštích deseti letech v ČR vznikne čtrnáct ambulantních center při stávajících psychiatrických zařízeních.

Detasované centrum je kombinací lékařského a zařízení a centra pro veřejnost. Slouží pro intenzivní krátkodobou léčbu v řádu několika dní nebo pro zájemce o retreat. Detasovaná centra kladou na důraz set and setting a jsou umístěna v klidu periferních oblastí. Součástí je i ubytování a zařízení umožňující rekreační aktivity, tato část však musí být z legislativních důvodů oddělená od kliniky. Terapie probíhají za asistence déle působících látek, jako je LSD a psilocibin, který zvlášť těžší z blízkého kontaktu s přírodou.

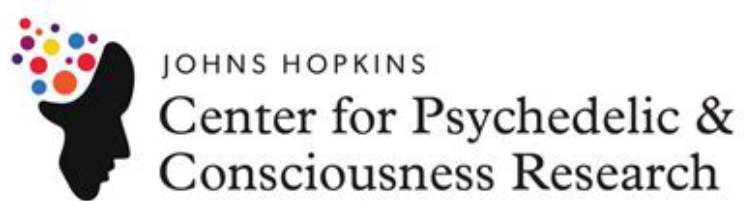
Průběh terapie

Průběh psychedeliky asistované terapie je závislý na podané látce a jejím množství, kvalitě prostředí v němž terapie probíhá a duševní naladění pacienta. První terapeutické sezení probíhá standardním způsobem a je posuzována případná vhodnost pacienta pro alternativní způsob léčby. Na druhém sezení je podávána látka rozpuštěná ve sklenici vody. Po dostavení účinků se pacient uloží na lůžko a je vystaven psychedelickému prožitku. Terapeut je po celou dobu v místnosti s pacientem. Po odeznění účinků je pacient po rozhovoru s terapeutem propuštěn. Pacientovy je poskytnuto několik dní na vstřebání zkušenosti a několik dalších sezení mu psychedelika podány nejsou a terapie slouží ke správné integraci psychedelické zkušenosti.

8. PSILOCYBIN PRODUCES ENDURING POSITIVE EFFECTS (2006,2008) John Hopnis University

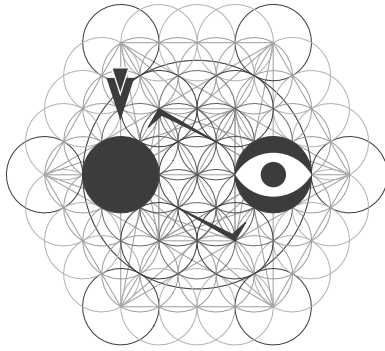
9. PSYCHEDELIC ASSISTED SMOKING CESSATION (2014, 2017), John Hopnis University

10. PALLIATIVE EFFECTS OF PSILOCYBIN TREATMENT IN CANCER PATIENTS (2016), John Hopnis University

STAVEBNÍ PROGRAM

Ordinace pro individuální psychedeliky asistované terapie

Vzhledem k charakteru terapie, při níž je pacient uveden do psychicky excitovaného stavu, je nutná zvýšená pozornost při volbě vnitřních povrchů, vybavení a umístění ordinace.

Izolace - Místnost by měla být umístěna tak, aby nemohlo dojít k vyrušení probíhající terapie vizuálním nebo akustickým podnětem. Z toho důvodu je doporučeno umisťovat ordinace do patra a dbát na dostatečnou akustickou neprůzvučnost konstrukcí.

Prostředí - Vnitřní povrchy by měly být z přírodních materiálů laděných do nevýrazných tónů. Důležitou vlastností interieru je přímé denní osvětlení a oslunění, tudíž je doporučena jižní orientace, zároveň řešení musí umožňovat úplné zatemnění.

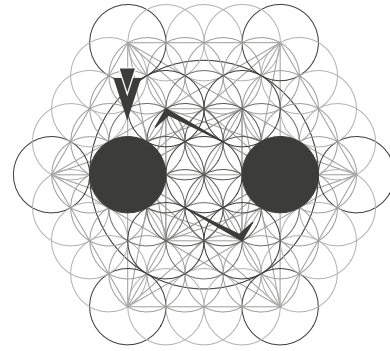
Kvalitní akustika - Ordinace je uzpůsobena pro pomocnou muzikoterapii. Je instalována ozvučňovací technika s prostorovým umístěním reproduktorů. Kvůli délce dozvuku je na místě volba bezodrazových materiálů.

Lůžko - Terapie probíhá především v leže, proto je doporučena velikost lůžka 120 - 140 cm. Kvůli potřebné asistenci terapeuta je postel nízká.

Podlaha - Řešení vodorovných povrchů musí brát zřetel na fakt, že přítomný terapeut většinu času sedí na zemi.

Oltář - Jelikož jsou psychedelické stavy provázeny mystickým zážitkem, doporučuje se do ordinace umístit drobný oltář pro oheň.

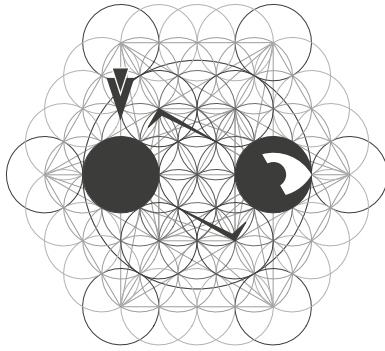
Koupelna - Během terapie by pacient neměl kvůli náchylnému stavu opouštět místnost, proto by ordinace měla obsahovat koupelnu s toaletou a vanou pro uklidnění.

Místnost pro klasické individuální terapie

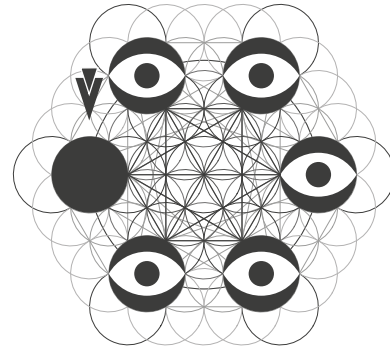
Jedná se o běžnou psychologickou ordinaci. Vnitřní vybavení obsahuje neformální nábytek napomáhající vytvoření důvěry mezi pacientem a terapeutem. Klasická terapie na sebe neváže žádné nadstandardní požadavky. Místnost je využívána pro evaluaci pacientů před podáním psychedelik a pro následné klasické terapie.

Prostředí - Povrchy a zařízení by měly být realizovány z přírodních materiálů laděných do nevýrazných tónů. Narozdíl od ordinací pro práci s psychedeliky není vyžadována přísná akustická izolace.

Ordinace pro individuální klasické i psychedeliky asistované terapie

Pro terapie asistované psychedeliky se doporučuje prostředí, se kterým se pacient již seznámil, proto je vhodné terapie provádět ve stejné ordinaci jako evaluační rozhovor. Tudíž je ordinace rozšířena o kout se sezením pro klasickou terapii. Nevýhodou takového řešení je snížená kapacita provozu. Požadavky na prostředí jsou stejné jako pro ordinace pro psychedeliky asistované individuální terapie.

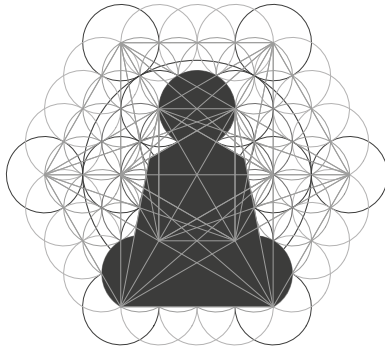
Sál pro skupinové terapie asistované psychedeliky

Sál je uzpůsoben dnes zatím experimentálním terapiím asistovaným psychedeliky, nebo může sloužit pro jiné společenské a pohybové aktivity.

Orientace - Propojení mezi exteriérem a interiérem by mělo být jedním z hlavních aspektů prostoru. Sál by měl být přístupný z exteriéru přes jižní terasu, jež v příznivém počasí umožní expanzi do volného prostoru. Ač je sál pro hromadné terapie, stále by měl být orientován mimo exponované prostranství.

Kvalitní akustika - Sál je prostorově ozvučen vestavěnými reproduktory. Kvůli délce dozvuku je na místě volba bezodrazových materiálů.

Podlaha - Nášlapná vrstva by měla být v souladu s multifunkčním využitím. Lze očekávat, že během skupinových terapií bude využívána k sezení a ležení buď přímo na podlaze řešené jako tatami, nebo na podložkách.

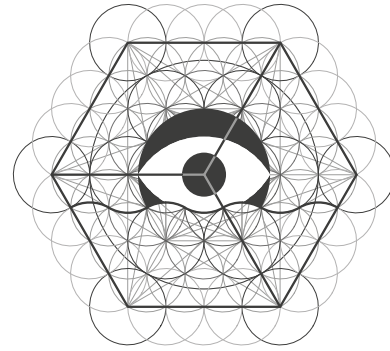

Meditační místnost

Orientační plocha: 50m²

Prostor slouží převážně pro individuální rozjímání, meditaci a především integraci psychedelické zkušenosti bezprostředně po prožití mystického zážitku během terapie.

Prostředí - Tvar prostoru, kontakt z exteriérem a materialita by měla působit uklidňujícím dojmem a podněcovat introspektivitu. Prioritou je především volné propojení s exteriérem a výhled do krajiny. Narozdíl od ostatních terapeutických prostor není požadována přísná izolace od lidí.

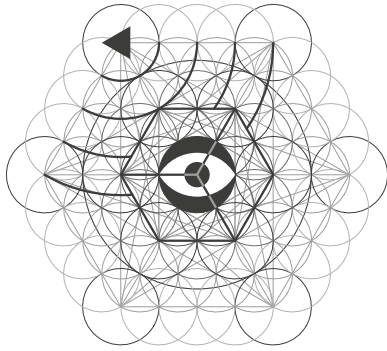

Senzorická deprivace nádrž

Orientační plocha: 25 m²

Senzorická deprivace nádrž je zařízení, které umožňuje díky absolutní izolaci vyřazení všech lidských smyslů. Zvukovou izolaci by mělo umožňovat její umístění do suterenu. Uvnitř komory je naprostá tma a nádrž je napuštěna silně zasořenou vodou o teplotě těla 36,5 °C, díky čemuž člověk v ní ponořený je nadnášen a necítí žádné hmatové podněty i působení gravitace.

V současné době je popularita deprivace nádrží na vzestupu, zvláště díky široké paletě aplikací. Při krátkodobějším pobytu napomáhá relaxaci nebo je využívána pro hluboké přemýšlení. Při dlouhodobější seanci v řádu několika hodin dochází u dotýčných k transu a pseudohalucinacím podobných psychedelickým stavům. Možné je i použití pro intenzifikaci psychedelicky asistované terapie.

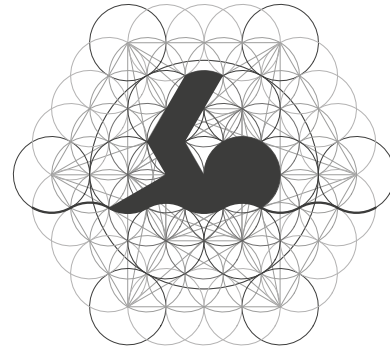

Izolační místnost

Orientační plocha: 10 m²

Stereotypní vypočítávaná místnost, které známe z filmů o psychiatrických léčebnách. Na rozdíl od zažité představy je místo měkké cely v tomto případě místnost využívána pro terapii, v níž pacient může tropit cokoli mi přijde na mysl.

Prostředí - Přirozeně není izolační místnost závislá na žádných vazbách s exteriérem a nejpodstatnější vlastností je izolace, tudíž je její umístění možné v suterenu.

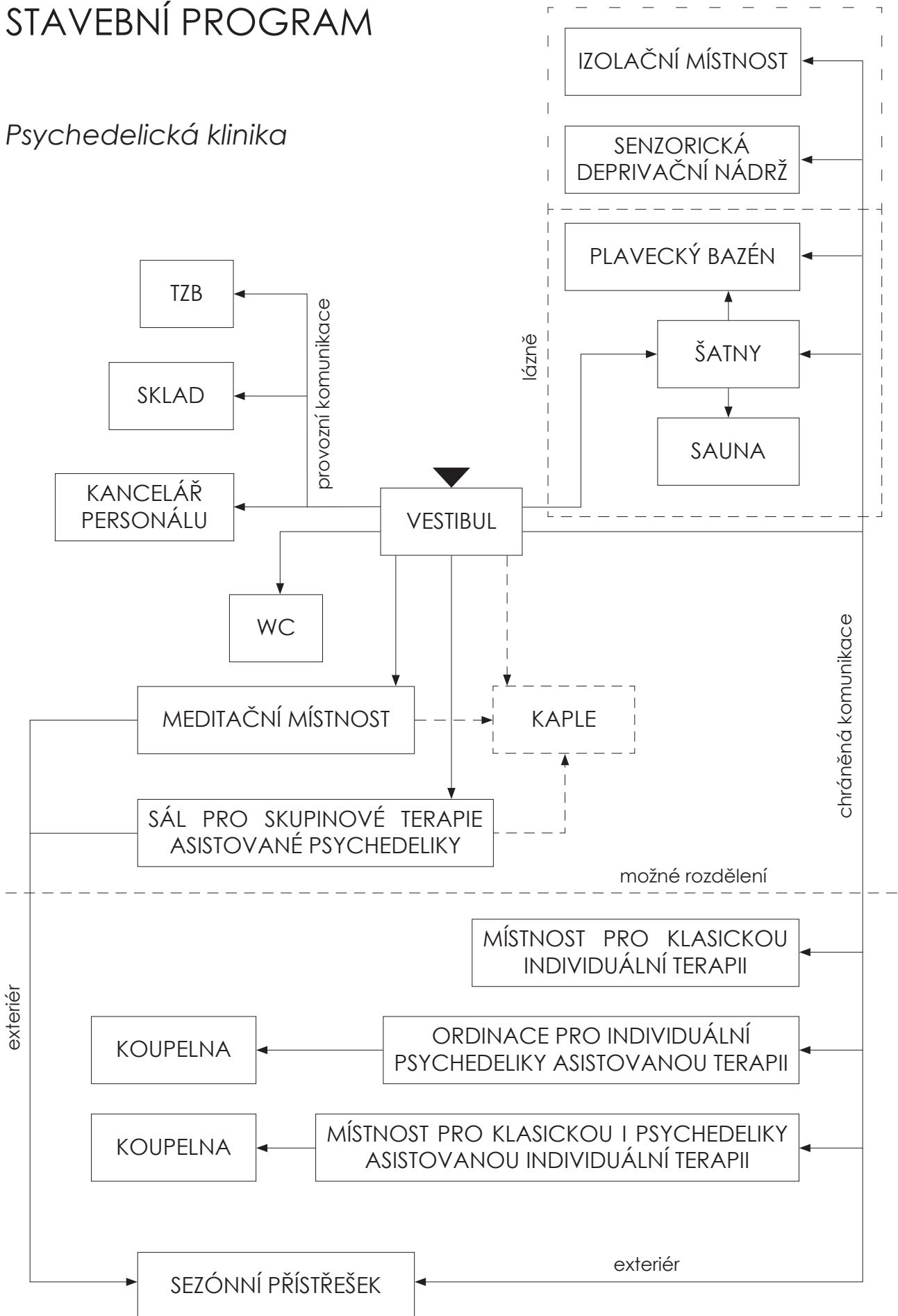
Lázně

Orientační plocha: 170 m²

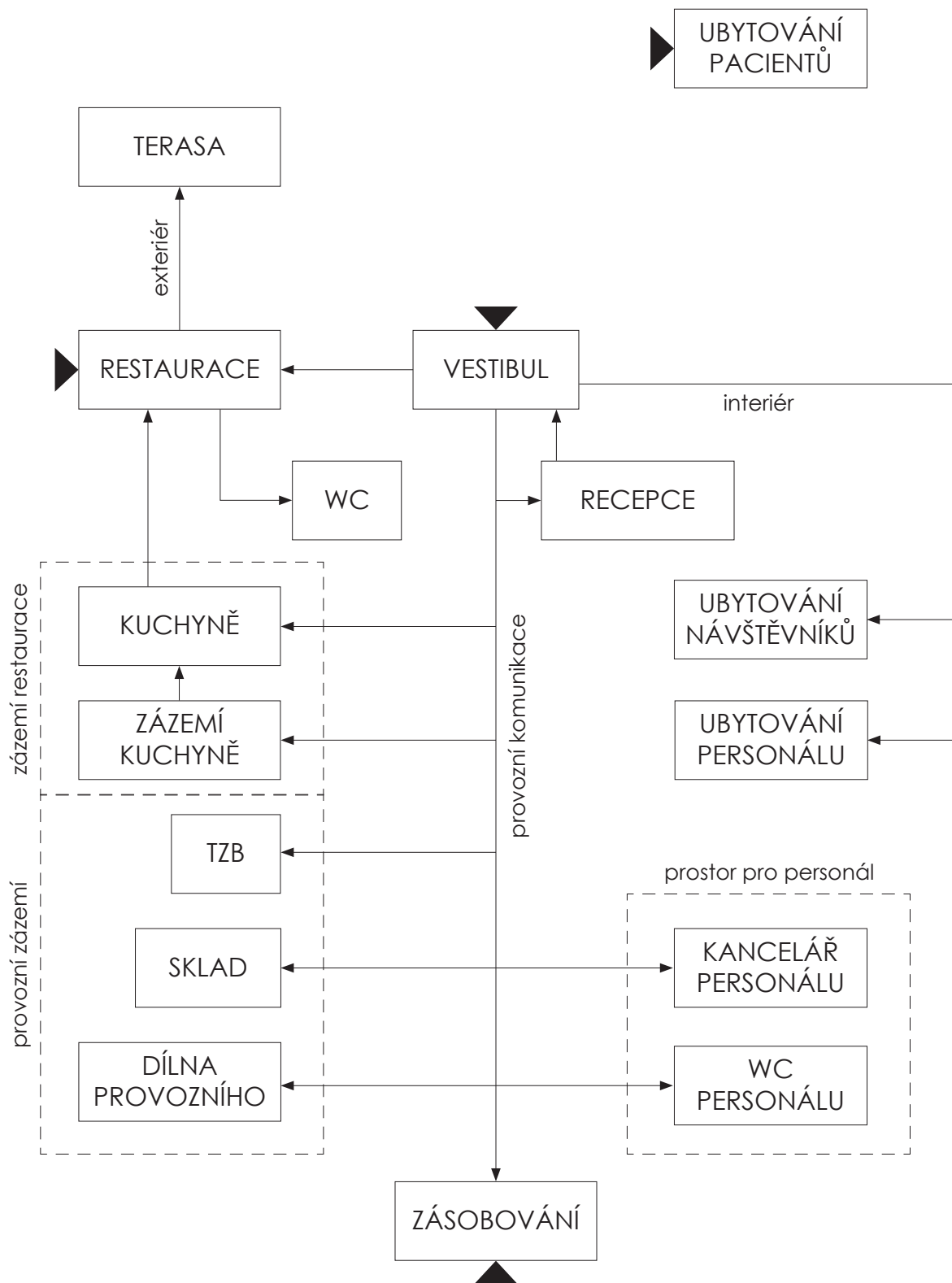
Lázeňská část slouží pro potřeby terapie i odpočinku pacientů a zaměstnanců. Součástí je plavecký bazén o rozměru 12 x 9 metrů, sauna a šatny.

STAVEBNÍ PROGRAM

Psychedelická klinika

Ubytování

SKOKY U ŽLUTIC

KRAJINA

1:15 000

Samotná krajina na pomezí Slavkovského lesa a Doupovských hor je jakoby zapomenutá, opuštěná. V současné době trpí periferní region vylidňováním, jehož průvodními znaky jsou opuštěné domy kolem cest. V izolaci od zbytku světa mezi dvěma údolními a vodní nádrží jsou Skoky místem, v němž se zastavil čas.

Skoky jsou přístupné pouze z jediného směru - ze severu po nezpevněné cestě lemované nově vysazenými stromy. Už příchod malebnou krajinu je zážitkem sám o sobě, jelikož přístupová cesta je díky morfologii terénu a krajiným prvkům rozdělena do několika fotogenických scén. Cesta končí na návrší s osamělým dubem, jež dominuje okolní krajině a zároveň označuje pomyslnou vstupní bránu do Skok.

cesta

1 - První ze tří scén přístupové cesty vytvořených krajinnými prvky a morfologií terénu.

2 - Druhá krajinná scéna s kapličkou.

3 - Třetí scéna se Skoky skrytými za horizontem.

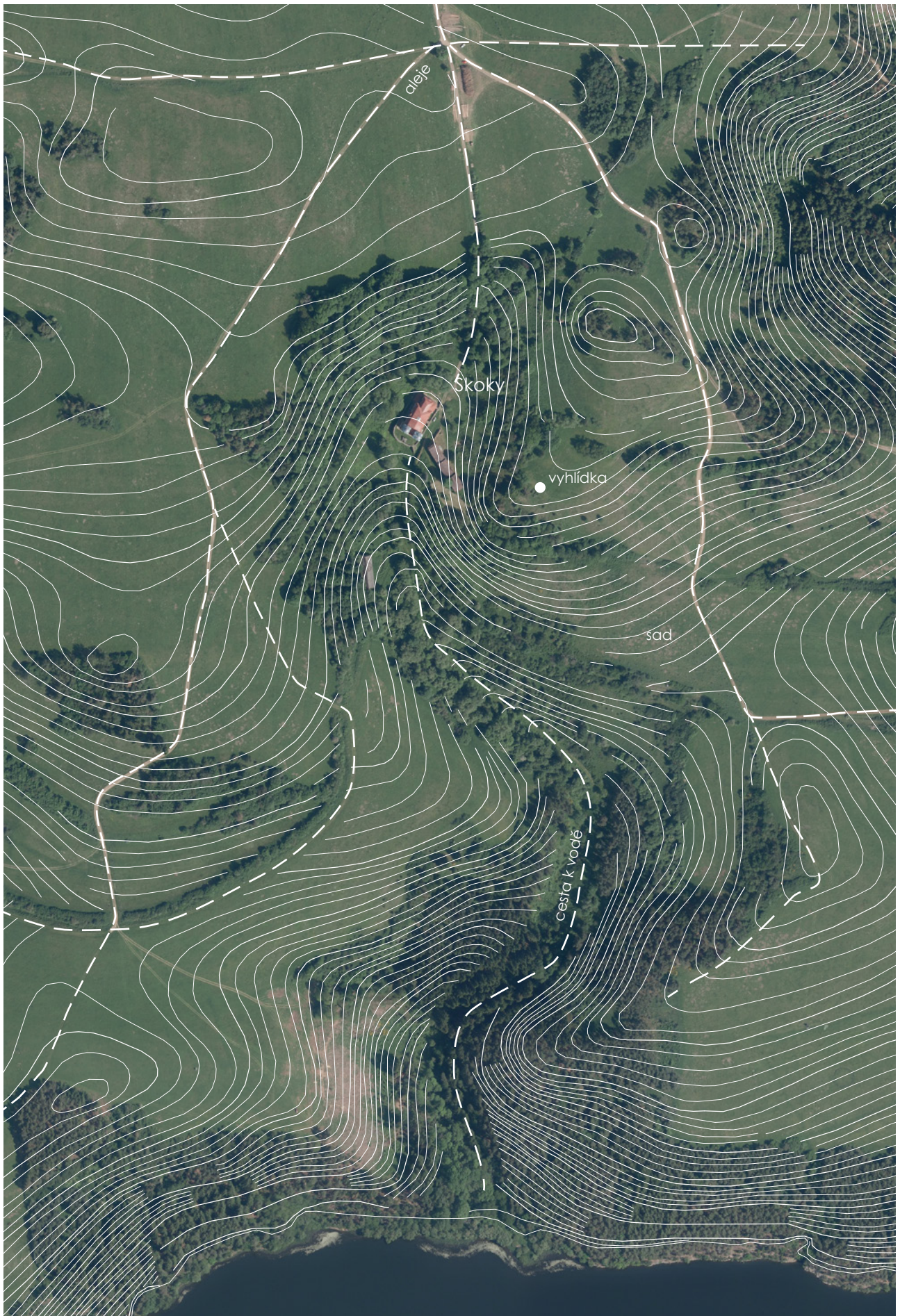
4 - Cesta vyvrcholí na kopci těsně před Skoky v podobě osamoceného javoru a křížku.

OKOLÍ

1:5 000

Jedním z hlavních znaků okolí Skok, které napomáhají její malebnosti je síť původních i nově vytyčených polních cest, které byly v nedávné době osázeny alejemi ovocných stromů. Dominantním znakem jsou pak panoramatické výhledy do krajiny, z nichž nejatraktivnější je pohled z vyhlídky východně nad Skoky jihovýchodním směrem na kopec Vladař.

Samotná bývalá ves Skoky leží v proláclině pod vrcholem kopce otočené jižním směrem. Odtud pokračuje cesta podél potoka až k vodní ploše, kde končí.

aleje

20 - Blízké okolí je protkané alejemi nově vysazených jabloní. Alej východně od skok.

21 - Alej severně od Skok odděluje se od hlavní přístupové cesty.

11 - Alej jihozápadně od skok.

12 - Pohled směrem na sever západně od skok. Kostel je v zákrytu kopce.

výhledy

16 - Panoramatický dálkový výhled z východního vrcholu na vodní nádrž a kopec Vladař.

17 - Pohled na východní vyhlídku od jihu.

18 - Pohled na jih z východní vyhlídky.

19 - Nedaleká vodní nádrž vytváří ze Skok těžko přístupný chráněný poloostrov.

VES

1:2 000

Skoky u Žlutic jsou dnes vsutku pozoruhodným místem s nezaměnitelným geniem loci. Samostatně stojící barokní kostel uprostřed krajiny je v Čechách poměrně výjimkou, avšak nebylo tomu vždy tak. Ještě před Druhou světovou válkou byly Skoky obydlenu vesnicí, ovšem dnes na místě kromě kostela Navštívení Panny Marie stojí jen chátrající budova bývalého hostince, jedna stodola a hřbitov. I před vysídlením však Skoky u Žlutic, nebo původním názvem Mariánské Skoky, nebyly obyčejnou vsí, ale jedním z nejdůležitějších poutních míst na území Čech. Na základě údajných zázraků byla na místě vybudována nejprve kaple a nedlouho poté ve čtyřicátých letech osmnáctého století pak současný kostel. Věhlas poutního místa se stal tak známým, že se v českém jazyce dokonce ustálilo spojení „panenko skákavá“ odkazující se právě na Skoky.

poutní místo

5 - Pohled od jihu na Skoky, kostel vykukuje zpoza východního vrcholu.

6 - Prostor návsi pod kostelem je v současné době zarostlý náletovými dřevinami.

7 - O zachovalý hřbitov se dnes stará spolek Pod střechou.

8 - Přístup z hlavní cesty.

5 - Kostel sv. Marie - dominanta Skok.

poutní místo

9 - Svah severně nad kostelem je členěn terasami ze zídok - posledního zbytku původní zástavby.

10 - Pod kostelem vytéká údajně léčivý pramen.

11 - Průhled do krajiny mezi kostelem a hostincem.

poutní místo

12 - Výrazné opěrné zdi jsou charakteristickým prvkem Skok.

13 - Cesta vedoucí od na vrchov východně od bývalého hostince

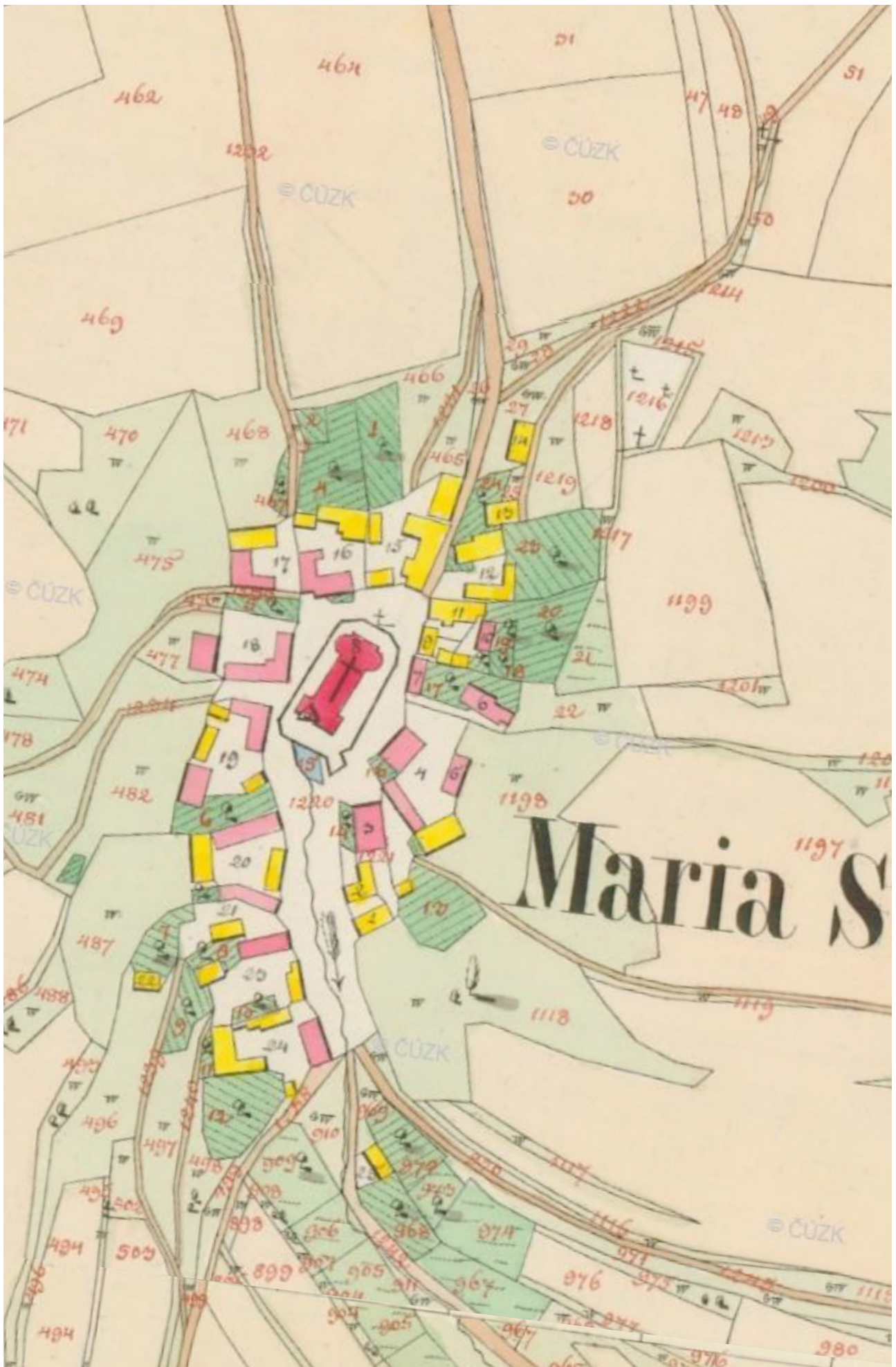
14 - Výhled z východního vrcholu je částečně zakryt akáty.

15 - Pozůstatky stavby pod východním vrcholem.

HISTORIE

Obec Skoky pochází již ze středověku, konkrétně první zmínka o vsi pochází z roku 1513. Prvním zlomovým rokem pro Skoky byl rok 1717, kdy na výzvu žlutického faráře. Krátce na to se rozšířila zpráva, že po vyřčení přání při modlitbě ve skocké kapli se přání vyplnila. Postupně věhlas Skok, jakožto místa kde bůh vyslyší žádosti o uzrvení, rostl, až do Skok cestovali poutníci z daleka. Roku 1736 na žádost vrchnosti začala stavba kostela, pokračující až do konce čtyřicátých let. Od té doby po většinu času se Skoky mezi poutníky těšily velké oblibě.

PAMĚŤ MÍSTA

Přestože jsou obrazy Josefa Lady inspirované středočeskou vsí Hrusice, malíř na plátně zobrazoval atmosféru idilického archetypu české vesnice. Barokní kostel na kopci, domky se štítů do návsi, zalesněné kopce okolo, i tak by se daly popsat Skoky u Žlutic, ovšem před sto lety. Pro prospívající poutní místo se dvacáté století stalo osudné.

Zlom nastal s Druhou světovou válkou. Skoky patřily k sudetám a nacházely se až za hranicí protektorátu. Po válce bylo převážně německé obyvatelstvo vyhnáno a z části nahrazeno osadníky převážně z východního Slovenska. V porovnání se stavem před válkou bylo obydlí 18 domů z 28. Další ranou byl rok 1948 po němž došlo z politických důvodů k omezení poutníků a následně v padesátých letech byl po zrušení kláстера v Teplé opuštěna i zdejší fara. Na ves se také negativně promítla kolektivizace, díky které opustila Skoky část sedláků. V roce 1957 byla obec zrušena a připojena nejdříve k Ratiboři a o tři roky později ke Žluticím. Poslední ranou byla stavba přehrady na Střele v polovině šedesátých let, která přerušila silnici z jihu, zatopila sousední ves Mlýňany a izolovala ves od zbytku světa. Poslední obyvatelka Skok dožila v budově bývalého hostince v sedmdesátých letech.

Obnova poutního místa přišla po změně režimu v devadesátých letech nejdříve ze strany sudetských Němců a od roku 2006 v režii občanského sdružení Pod střechou, které se dnes o místo stará. Sdružení nepočítá s rozvojem lokality a plánuje Skoky a jeho okolí kultivovat do podoby krajinného parku. V současné době probíhají projektové práce na rekonstrukci budovy bývalého hostince.

ÚZEMNÍ PLÁN

1:5 000

Připravovaný územní plán Žlutic kam Skoky správně spadají vymezuje stopu původního intravilánu jako zastavitelné plochy venkovského bydlení. Proti tomu se ohradil spolek Pod střechou, jehož cílem je poutní místo zakonzervovat.

Plochy bydlení vesnického (BV)

Hlavní využití-stavby rodinných domů s užitkovými zahradami
Přípustné využití-stavby rodinných domů s užitkovými zahradami-stavby pro chov domácích zvířat, rekreační domky a chalupy -stavby pro školství maloobchod, veřejné stravování a služby včetně ubytování-stavby pro drobnou výrobu, zajišťující obsluhu tohoto území -stavby pro zahrádnictví-pozemky související dopravní a technické infrastruktury
Nepřípustné využití-veškeré stavby nesouvisející shlavním a přípustným využitím, zejména stavby pro průmyslovou výrobu a rozsáhlá obchodní zařízení
Podmínky prostorového uspořádání-koeficient míry zastavění pozemku 30 –40-výšková hladina zástavby nad okolním terénem –2p+podkroví

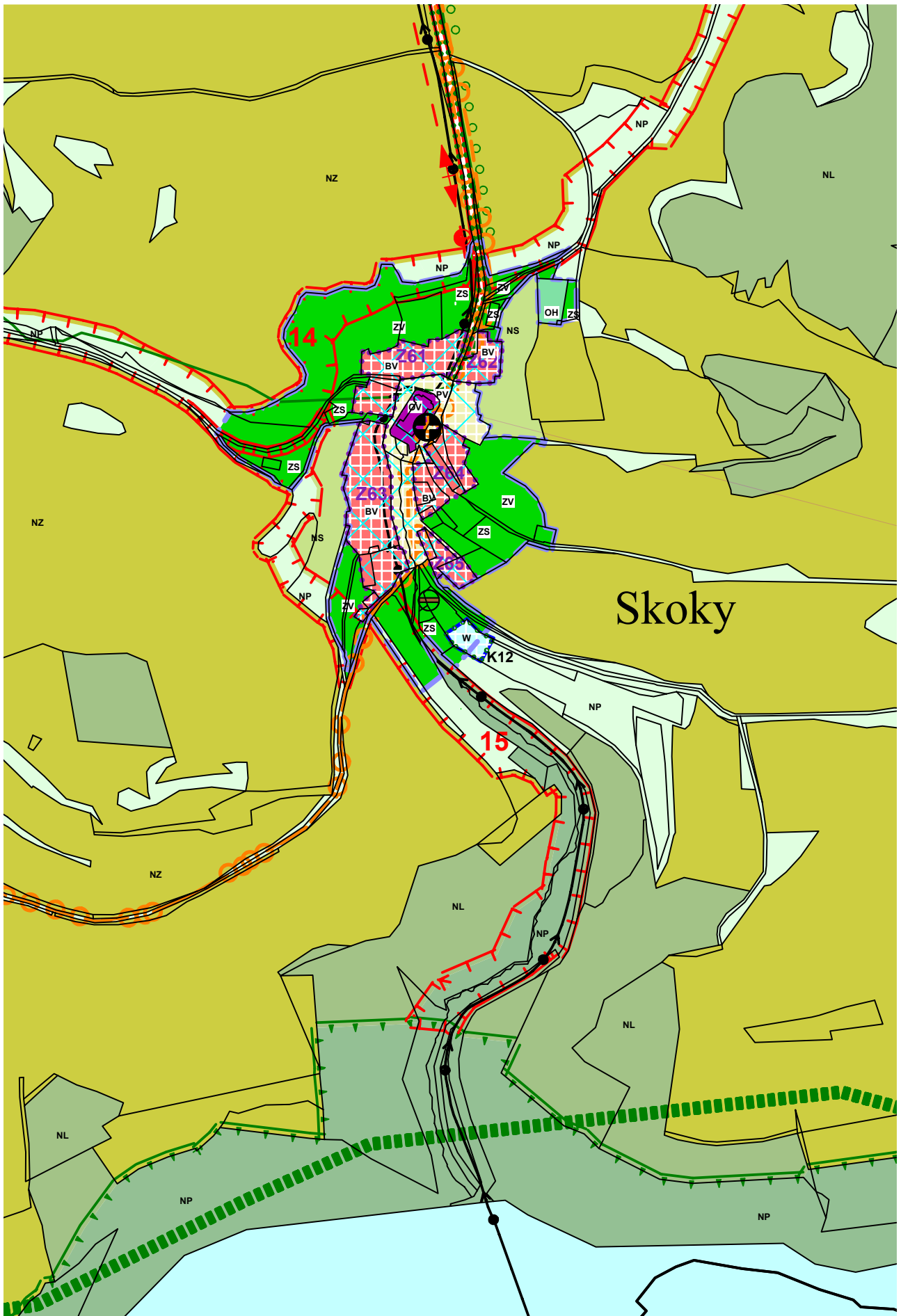
Z61 - Z64 - plocha pro BV v S části lokality Skoky v zastavěném území obce - plocha je určena pro výstavbu objektů bydlení vesnického, popřípadě i skanzenového typu, architektonická podoba nových objektů bude vycházet z formy tradiční venkovské zástavby,

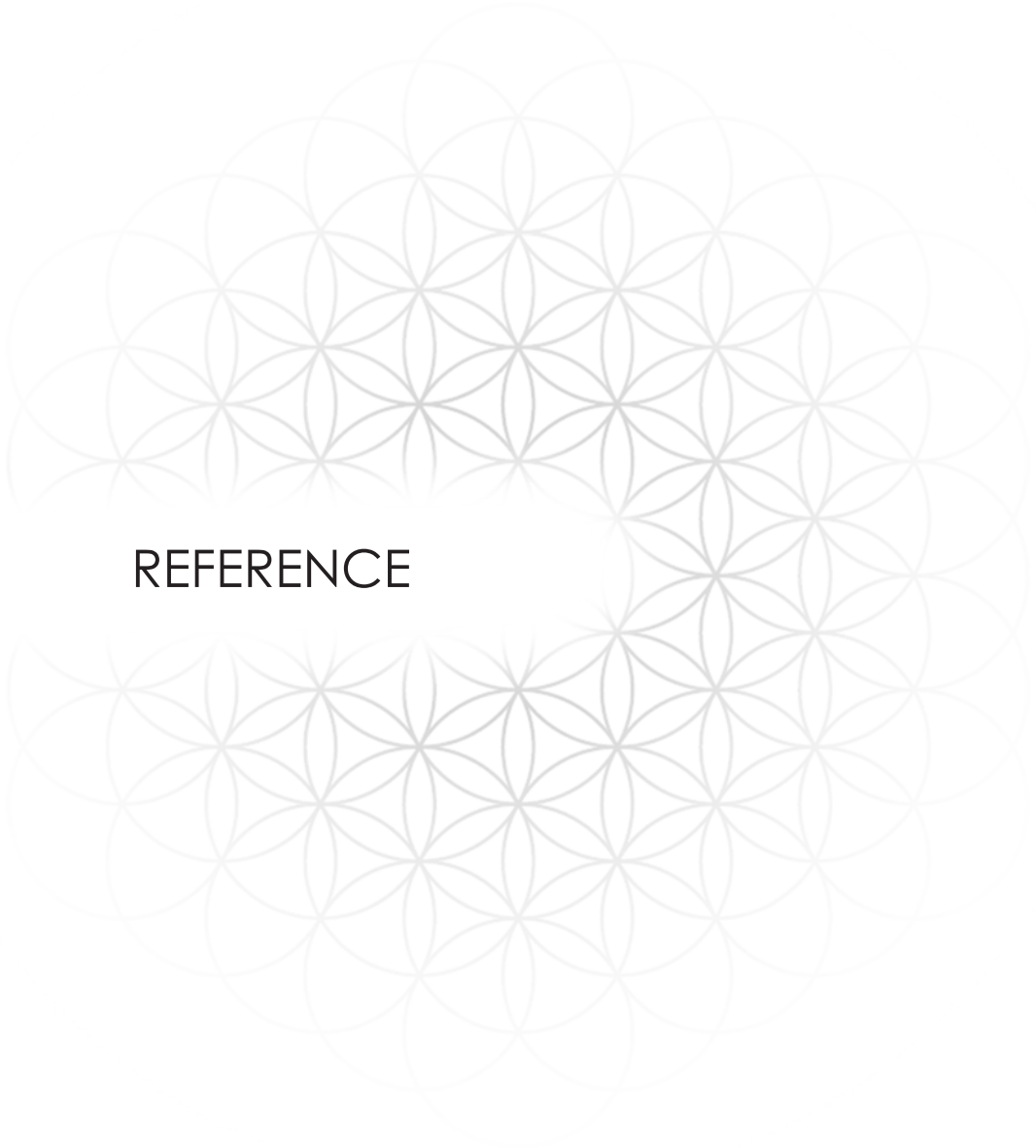
plocha – 0,42 ha

max. podlažnost – 2+podkroví

max. výška hřebene -10 m

max. koef. míry zastavění max. – 30

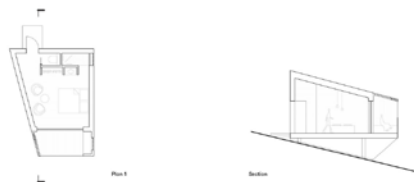
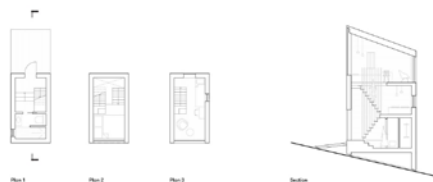

REFERENCE

BREITENBACH LAND-SCAPE HOTEL 48°

Reiulf Ramstad Architects

Skupina patnácti objektů využívá kulturně bohatý region jižního Alasky s malebnou kopcovitou krajinou, jakožto přitažlivého místa pro rekreaci. Šetrně umístěné přístřešky maximalizují zážitek z panoramatických výhledů a zároveň minimalizují svou stopu ve chráněné krajině.

WELLNESS AM HOLLAND

firm architekten

Vestavba drobných lázní do již stojícího objektu čerpá z výhledů na rakouské alpy a vytváří klidné místo pro relaxaci.

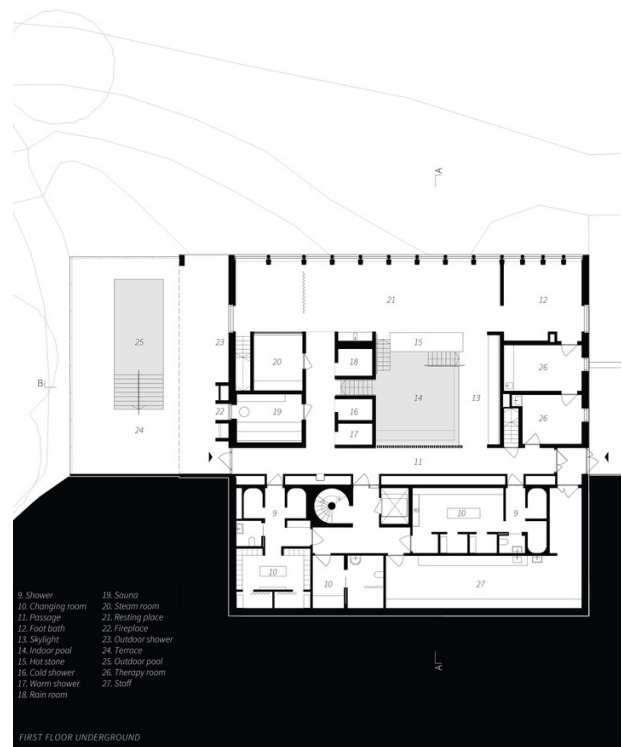
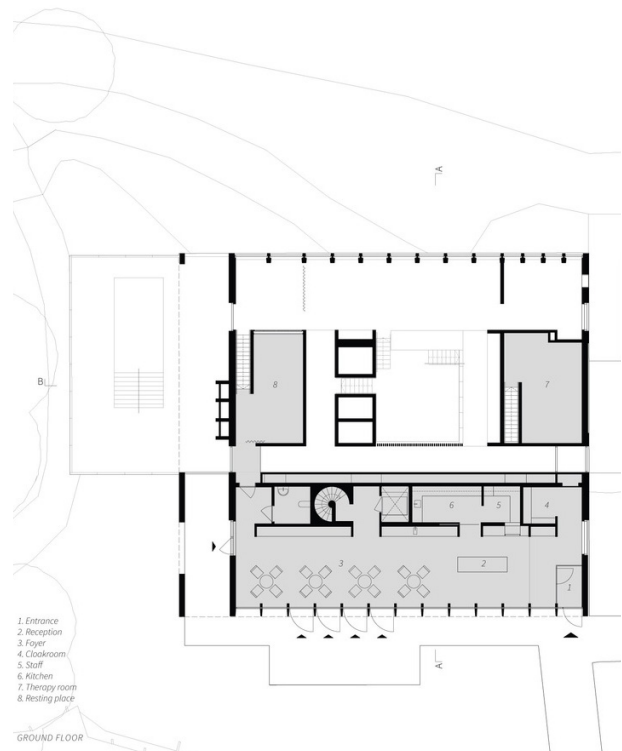

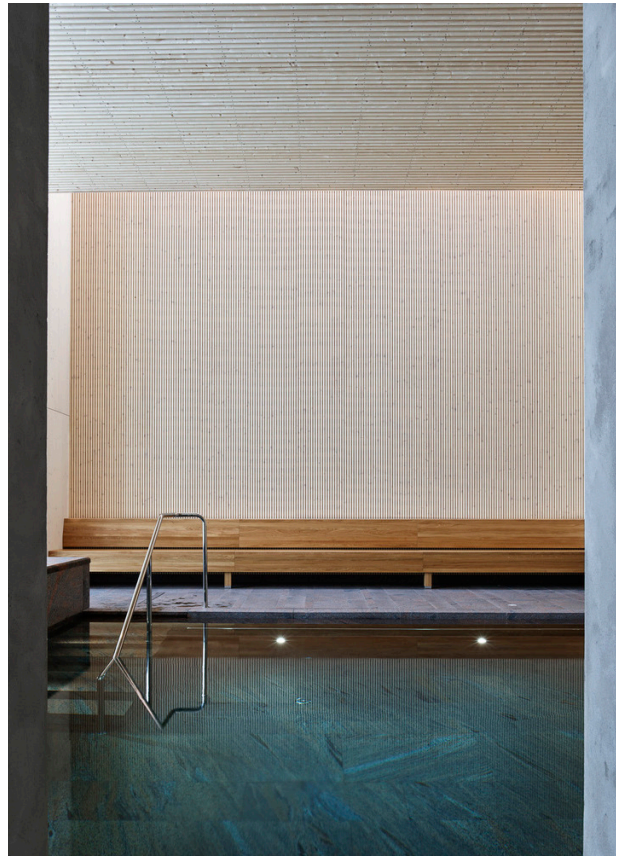

ANDRUM SPA

Johan Sundberg arkitektur

Budova lázní polozapuštěná do svahu je pokornou součástí historické usedlosti v jihošvédském městě Höör. Do stavby se vstupuje přes kolonádu foyer otevřeného vstříc původním stavbám. S foyer jsou lázně propojené točitým schodištěm umístěným do středu dispozice. V kontrastu s těsným schodištěm je prostorná klidová část lázní, která je ke zbytku usedlosti otočená zády a umožňuje pohled vstříc přírodě.

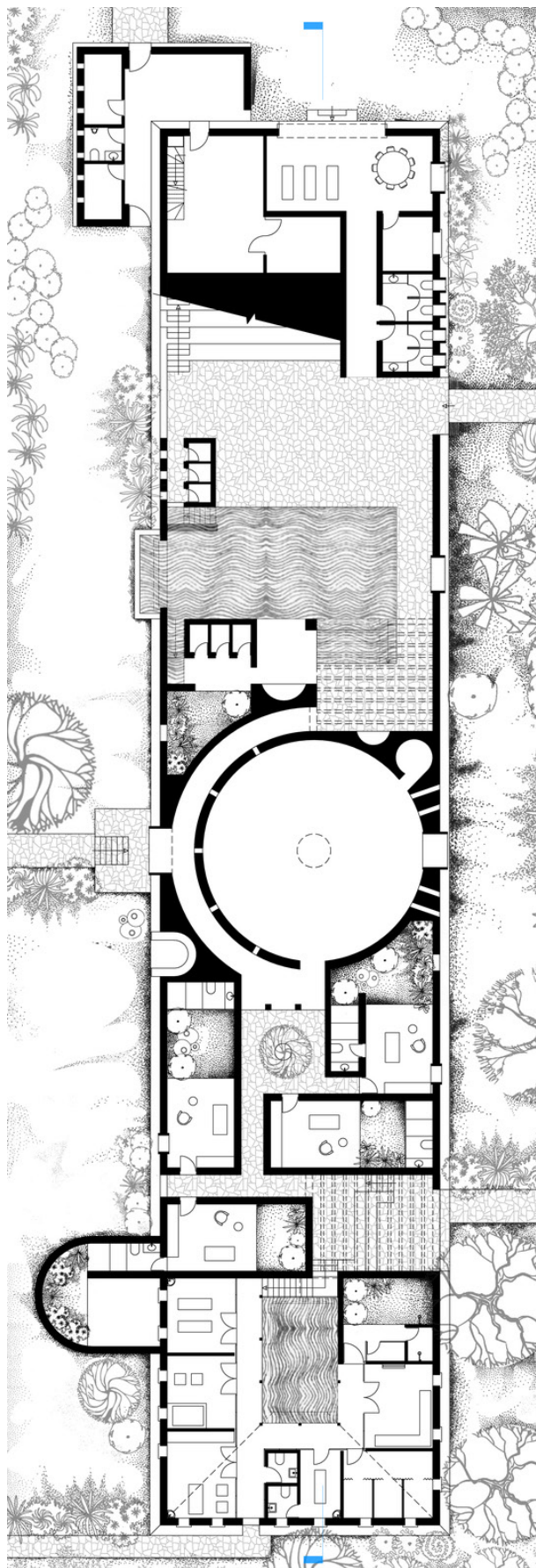

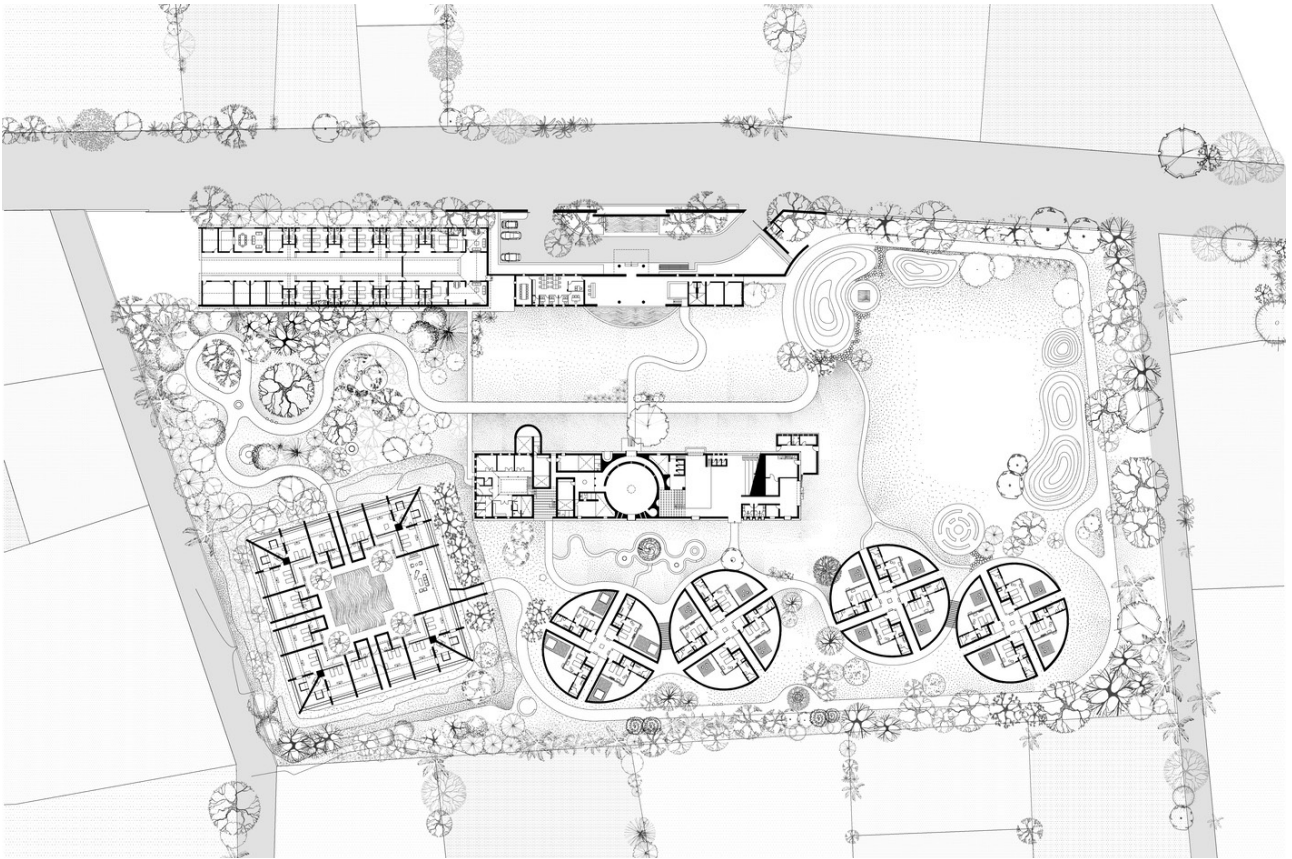
VIVEDA WELLNESS RETREAT

A for Architecture

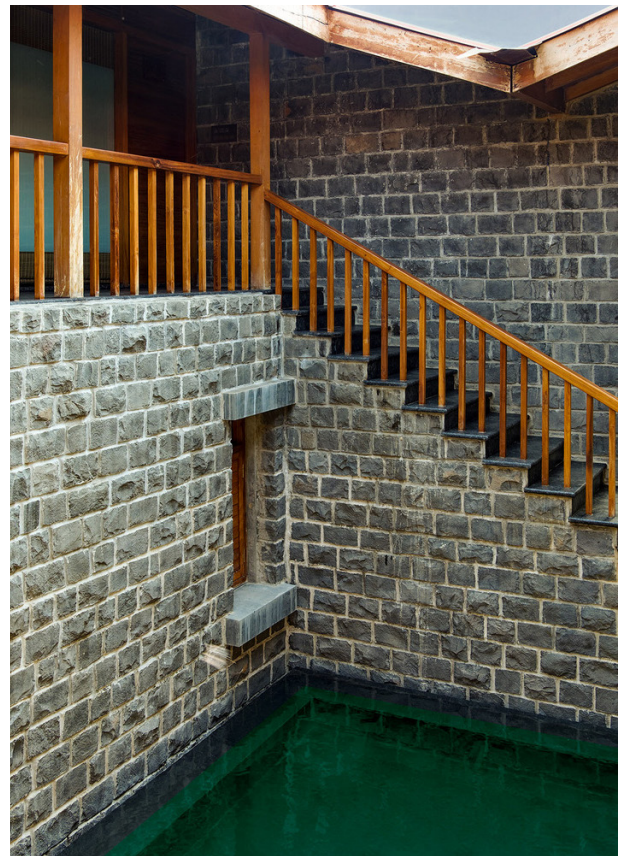
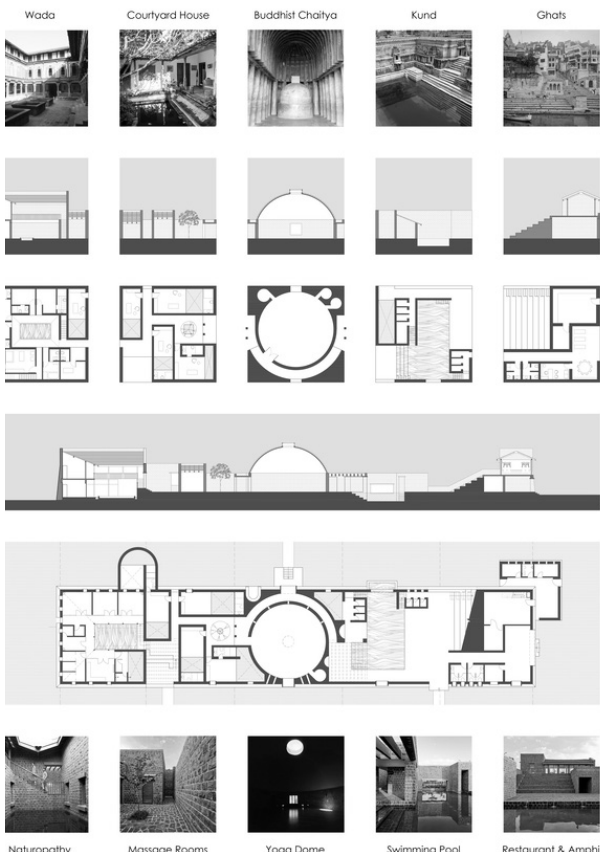
Indická architektura je bezpochyby dosti vzdálená evropskému kontextu, na druhou stranu je indie kolébkou kultury s nejstarší kontinuální tradicí výkumu liského vědomí. Viveda retreat na tuto tradici navazuje hluboce kontextuálním přístupem. Prostorový plán je inspirován budhistickými kláštery, vodními bazény z sahajícími až do pradávných dob Harrapské civilizace i feudálními pevnostmi. Podobně i materialita budov vychází z tradičních technologií za použití lokálních materiálů.

Typologicky je projekt rozdělen na tři části. Vstupní část se zázemím, ubytování o dvou rozdílných charakterech a ústřední část věnovaná meditaci a odpočinku, skládající se z pěti prostorů, každý inspirovaný jiným prostředím.

Amenities Building Evolution

IDEOVÝ PŘÍSTUP

UTOPIE

ARCOSANTI

Paolo Soleri

První styl který se v souvislosti s funkční náplní psychedelické kliniky vybízí je utopická architektura 60. let 20. století. Prostředí kulturního uvolnění bylo z nezanedbatelné části ovlivněno právě rozšířením psychedelik z klinického prostředí padesátých let mezi širokou veřejnost v letech šedesátých. Od hudby, výtvarného umění, až po představy o žití v utopickém prostoru, všechny odnože lidské tvořivosti šedesátých let na sobě mají nezpochybnitelný otisk psychedelické revoluce. V této době také vzniká formulace myšlenek trvalé udržitelnosti jako reakci na pozitivismus poválečné doby. Kritický pohled hnutí hippies na majoritní společnost měl za následek rozvoj alternativních způsobů bydlení v izolovaných komunitách blíže přírodě. Právě návrat k přirozenosti je jedna z hlavních tezí tohoto hnutí. Historickým faktem však je, že v průběhu dalších desetiletí většina komunit zanikla nedlouho poté, co se jejich utopické myšlenky střetly s realitou.

Vzhledem k negativnímu postoji vůči vystavěnému prostředí velkých měst se myšlenky hnutí hippies odrazily na architekturu šedesátých a sedmdesátých let pouze nepřímo. Utopickou architekturu tehdejší doby charakterizuje spíše neofuturistický Archigram, který je opakem tezí o návratu k přírodě.

Jedním z mála realizací naplňující utopické vize je sídliště Arcosanti v arizonské poušti. Projekt vznikl na začátku sedmdesátkých let z rýsovacího pera italoamerického architekta Paolo Soleriho, v reakci na urbansprawl amerických velkoměst, jakožto experimentální městečko. Cílem bylo vytvořit prostředí na základě ekologických principů podporující sociální interakce pro 5000 obyvatel. Během výstavby populace činila 50 - 150 studentů a dobrovolníků, podílejících se na výstavbě. Dnes je komplex 13 hlavních budov využíván pro workshopy a kulturní akce.

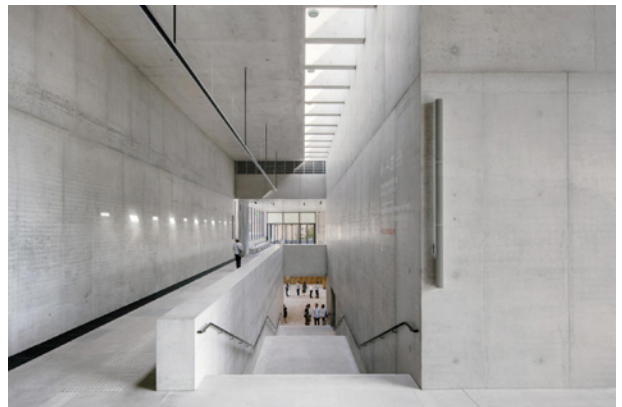
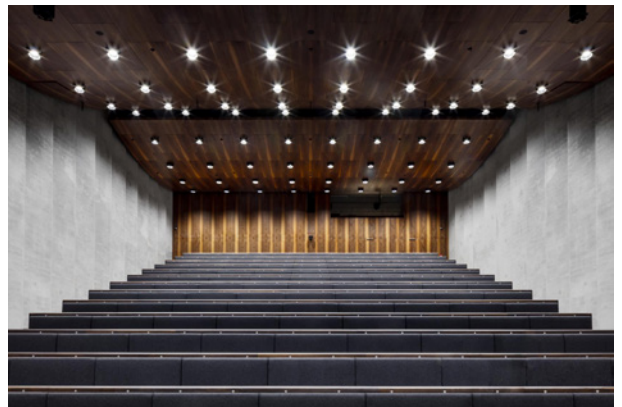
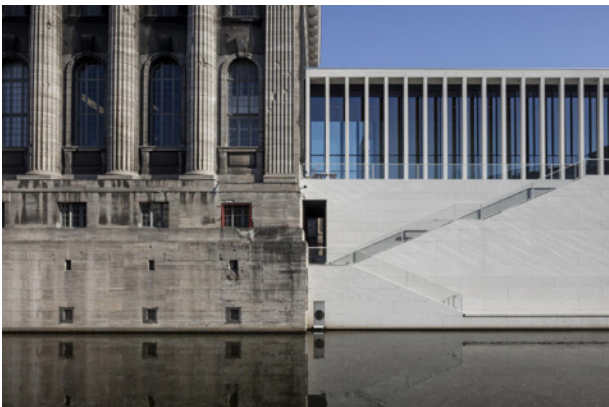

INSTITUTE

JAMES -SIMON-GALERIE

David Chipperfield

V souvislosti s výzkumem Briana C. Muraresku o užívání psychedelik při náboženských rituálech v chrámech starověkého Řecka a samotným faktem, že účinnost psychedeliky asistované terapie je závislá na mystickém zážitku, lze předobraz formy čerpat z náboženských staveb antiky i pozdějších dob. Podobně jako byl helénským potníkům kněžími nabízen nápoj kukeón, podávají dnes terapeuté pacientům společně s psychotherapií psychedelika. Tímto způsobem lze kliniku chápat jako sekulární instituci, která díky racionalizaci přístupu k duševnímu zdraví přišla narozdíl od svých předchůdců o náboženské konotace.

MINIMALISMUS

Álvaro Siza

John Pawson

Jakým způsobem má architektura reagovat na slovy nepopsatelnou zkušenost? Jak vyjádřit zážitek, který je z podstaty nepřenositelný, zvlášť když každý pacient prožije zcela jiný. Dnes je v populární kultuře pojem psychedelický spojen s obrazem komplikovaných barevných fraktálních obrazců provázející psychedelickou zkušenost. Samotný vizuální vjem pseudo-halucinací je ovšem jen průvodním jevem, ne jeho hlavní podstatou, kterou je jejich význam. Z tohoto důvodu je nepromyšlené přijímání fraktálních obrazců nevhodné, nehledě na to, že pacient se během terapie nachází v excitovaném stavu a komplikovaná futuristická architektura by mohla podpořit vznik náročnější psychedelické zkušenosti (bad trip). Legitimní odpovědí na otázku položenou na začátku odstavce proto je, že se architektura svou formou nemusí snažit za každou cenu reagovat na mystický zážitek. Proto je vhodné volit uklidňující minimalistické formy. Zároveň však není napodobování psychedelické vizuality bezpodmínečně vyloučeno.

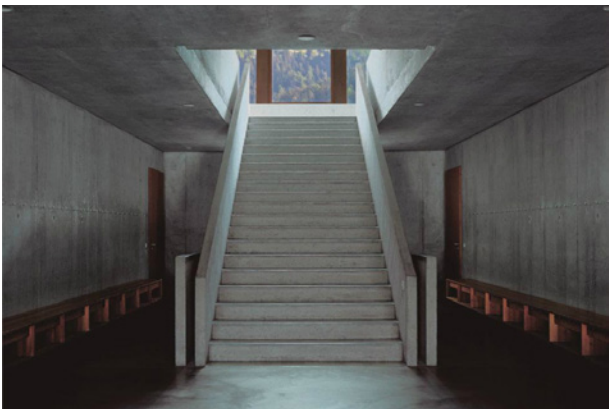

KONTEXTUALISMUS

Škola v Paspels

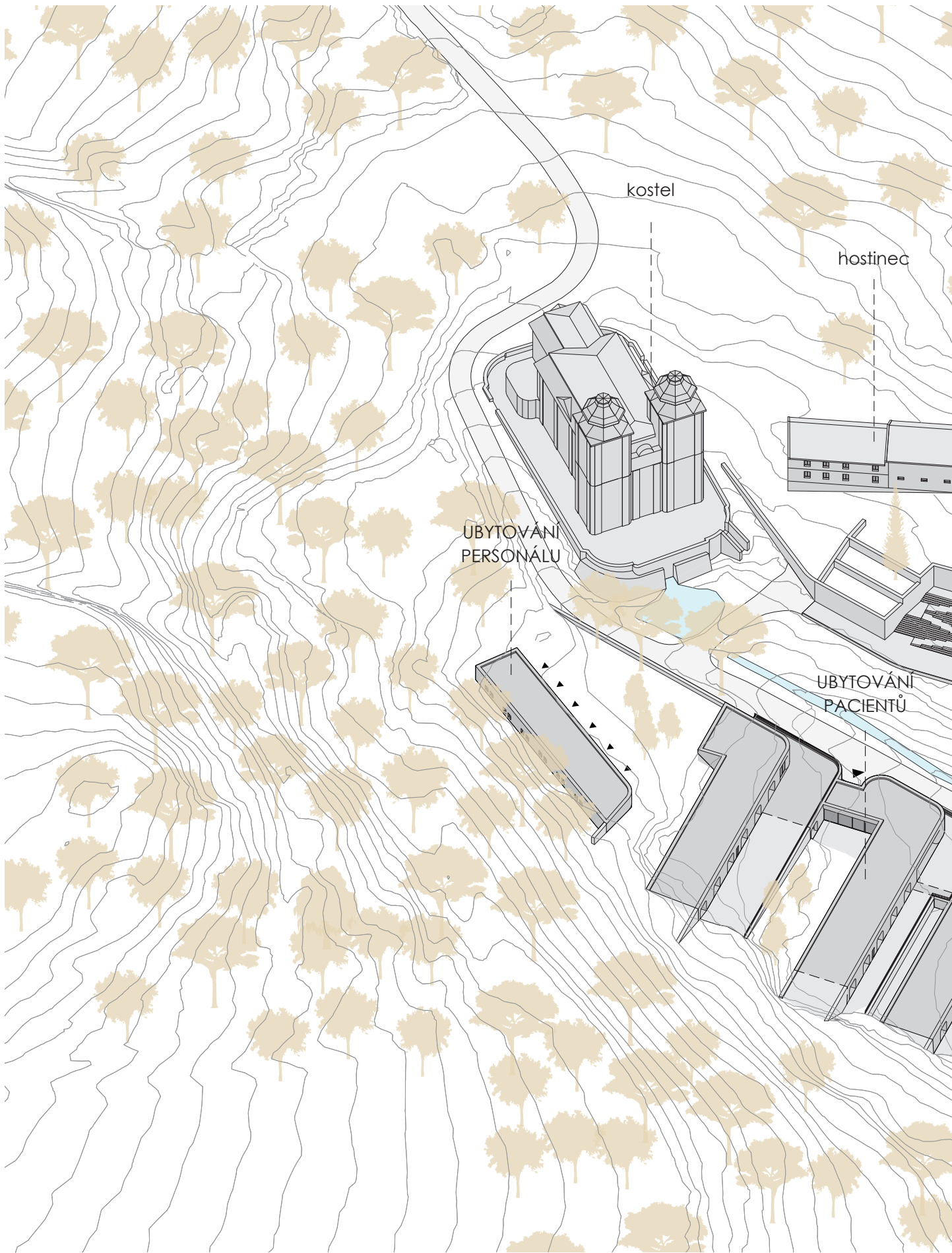
Valerio Olgiati

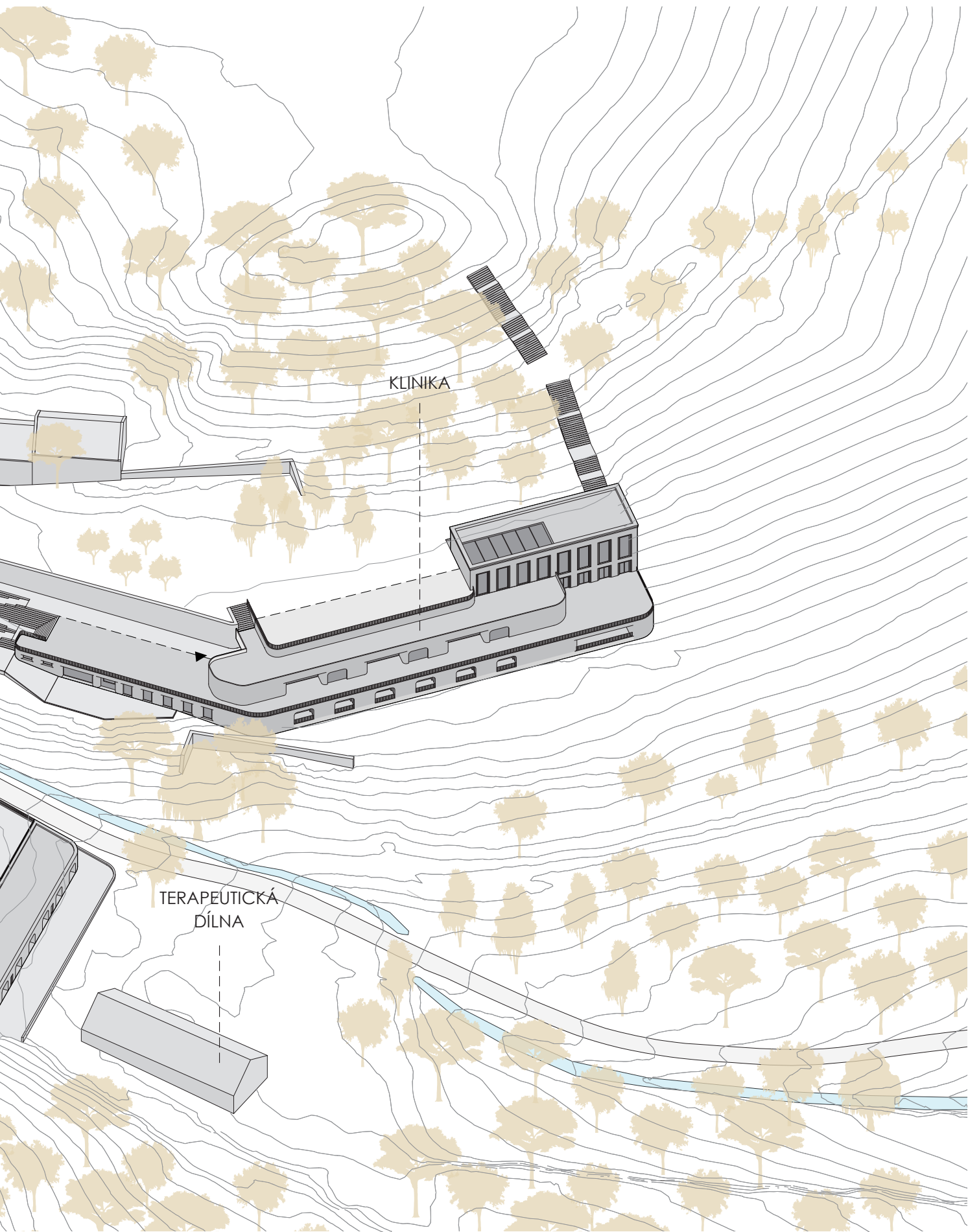
Co je cizí, to v člověku vzbuzuje zájem, ale zároveň obavu a strach. Z tohoto důvodu by měla být klinika řešena tak, aby v sobě odrážela návštěvníkům dobře známý kontext historické a současné kultury Čech. To se týká především míst, v nichž pacient psychedelickou zkušenost přímo prožívá - tedy terapeutických ordinací. Podobně jako je pacient při psychedeliky asistované terapii nucen vstoupit do zážitku s pokorou, podobně pokorně by se vůči svému okolí měla chovat budova, ve které tak činí.

NÁVRH

KLINIKA

TERAPEÚTICKÁ
DÍLNA

KONCEPT

Trauma místa

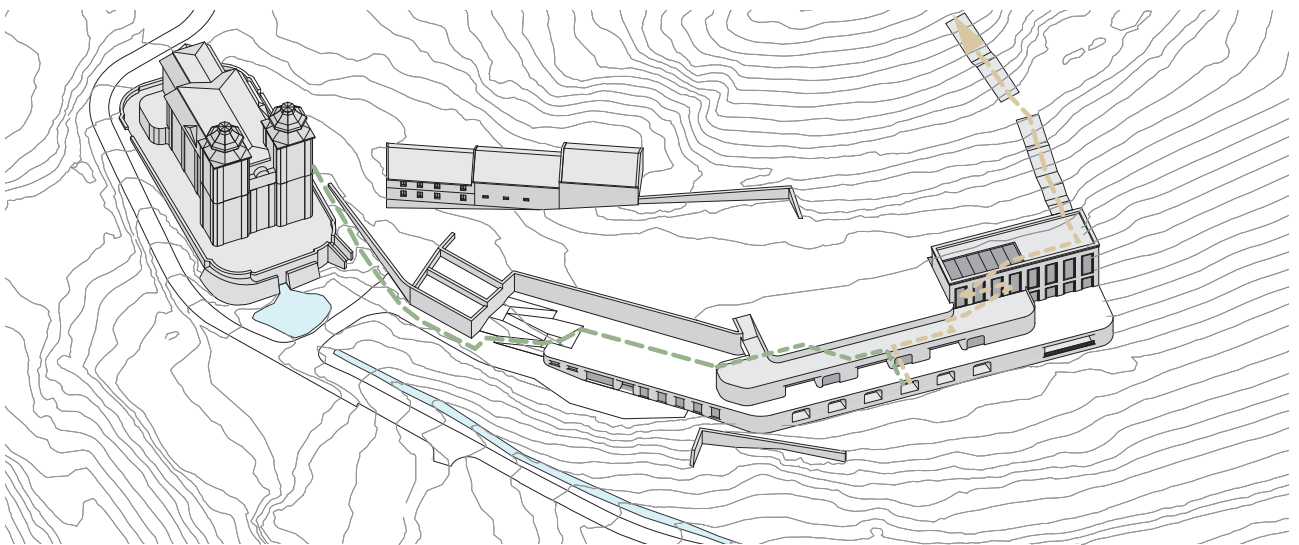
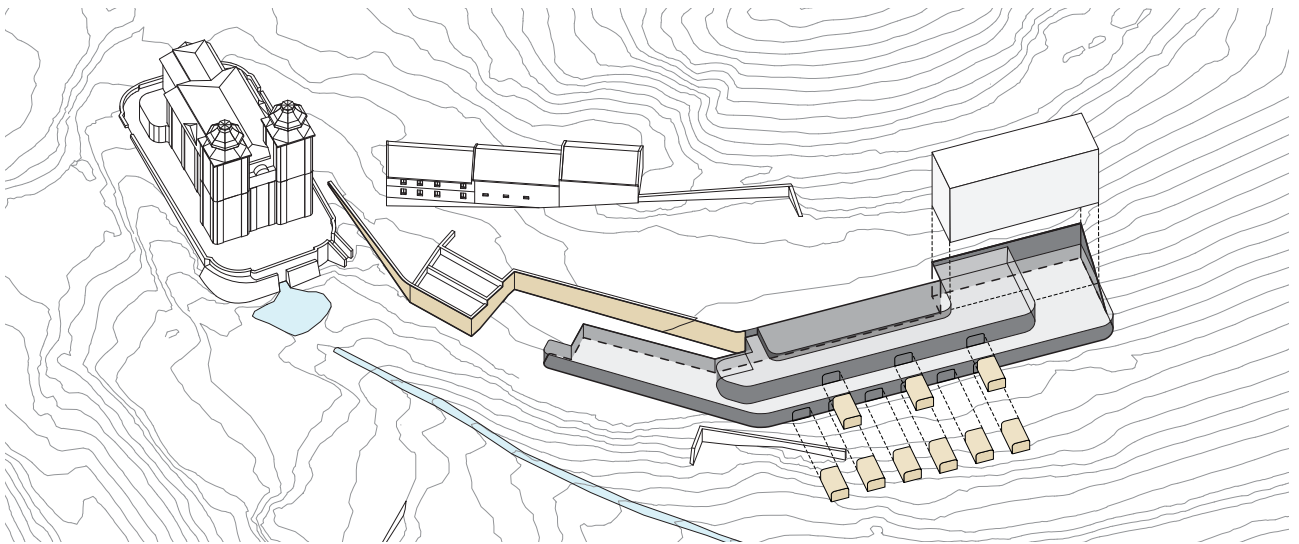
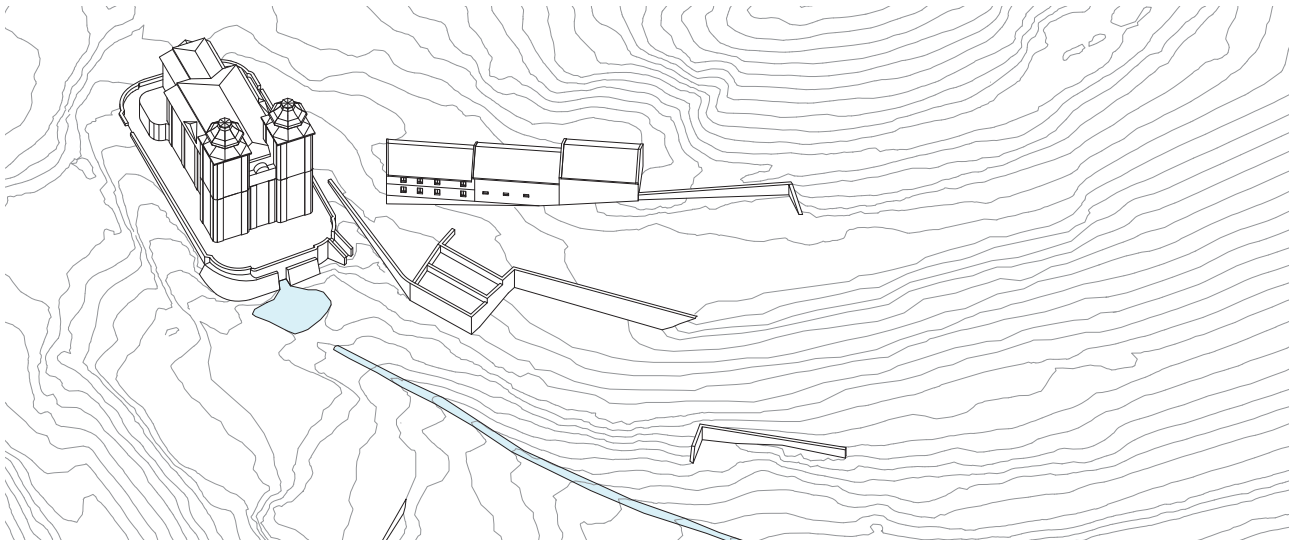
Jako pacienti podrobující se psychedelické terapii i Skoky samotné za sebou mají traumatickou minulost. Kdysi výstavní poutní ves prošla v minulém století náročnou zkušeností, která ji zanechala zpustošenou. V kontextu současné doby nelze očekávat v obnovení do její dřívější obydlené podoby. Je třeba přijmout skutečnost, že ať to co se stalo bylo dobře či špatně, již to nelze vrátit. Nemá smysl hledět do minulosti, utápět se v jejím zmaru a snažit se jí napodobit. Východiskem je traumatickou zkušenost integrovat, poučit se z a začít znovu s pohledem vpřed do budoucnosti.

Svět a místo v něm

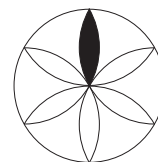
Koncept se odkazuje na silného genia loci. Kopcovitou krajina a strmé úžlabí na vrcholu kopce již na počátku definovalo Skoky jako neobvyklé sídlo, v němž se každý dům musí s koplikačným terénem vypořádat. To zakládá charakteristický typus Skokovského domu, buď jako budovy na piedestalu, nebo domu zařízlého do kopce. Hmotový koncept kliniky využívá obou těchto principů a plynule navazuje na stávající opěrnou zeď, která společně s kostelem dominuje prostranství bývalé návsi. Prostor vymezený neživou přírodou je dějištěm, v němž vzniká život. Živá příroda je reprezentována zaoblenými dřevěnými kvádry terapeutických místností, pronikajících do prostoru ze strany. Třetím aspektem je člověk přinášející rozum, jehož připočtením je z nebe se snášejí bílý kvádr.

Cesta do nitra

Psychedelika se od běžných antidepresiv liší především jejich účinkem. Zatímco běžná psychofarmaka zjednodušeně řečeno zlepšují náladu, psychedelika umocňují prožívané emoce. Pouť za duševním zdravím je cestou do nitra, při níž dochází k odblokování traumatu a znovuprožití komplikované zkušenosti, což umožňuje její následnou integraci do dalšího života. Pacient přichází z jedné strany do budovy, směřuje do jejího nitra a po terapii vystupuje zpět na povrch ovšem jinudy jako jiný člověk.

SITUACE

$r = 12,5 \text{ m}$

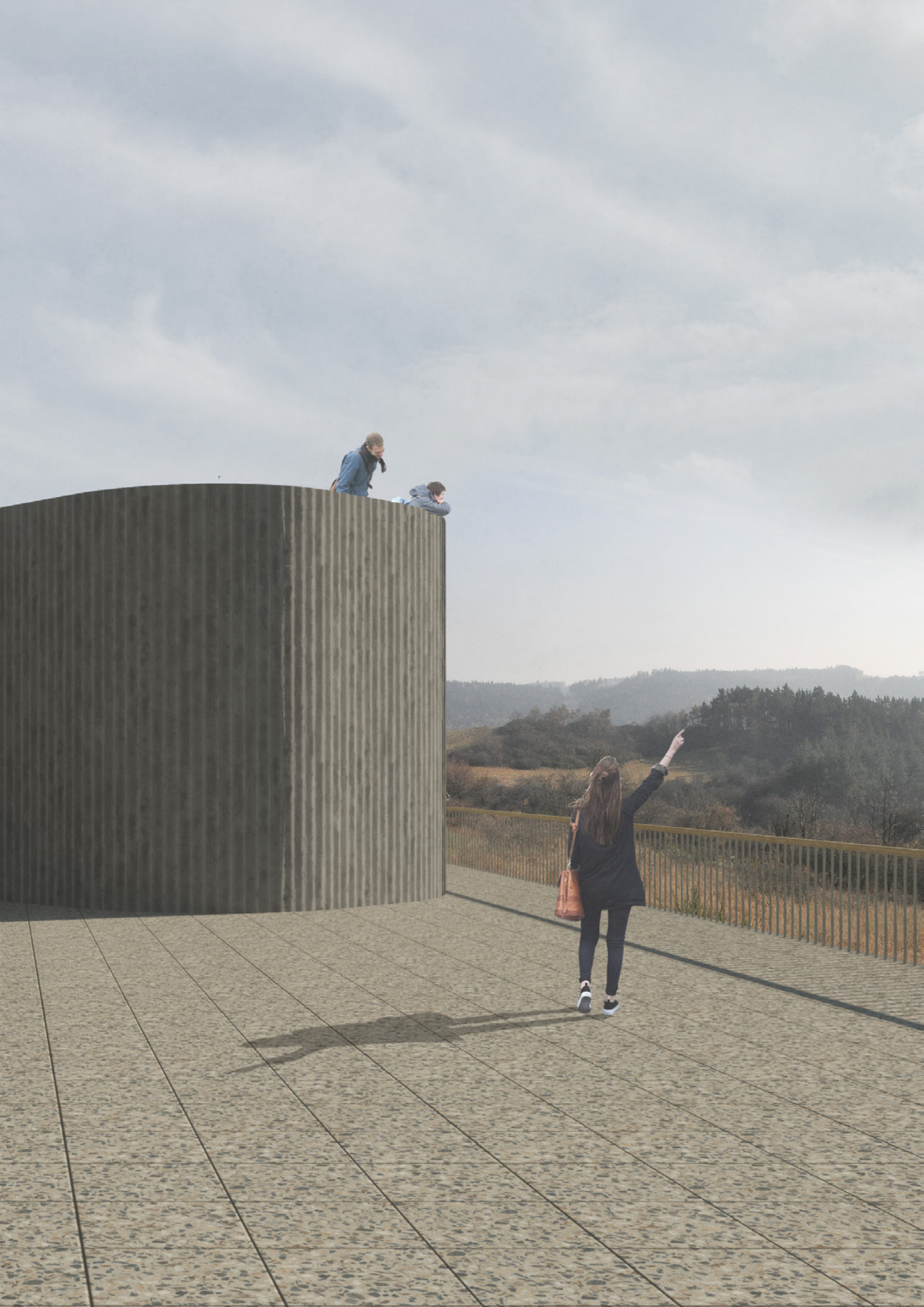
Skoky jsou v rámci návrh rozděleny na dvě hlavní části. Severní část bývalé návsi severně za kostelem je především určena pro poutníky navštěvující kostel Navštívení Panny Marie. Pro občerstvení poutníků slouží hostinec, rekonstruovaný podle návrhu již zpracované diplomové práce.¹

Jižní část pod kostelem je zasvěcena psychodelické klinice, která společně s kostelem vytváří duchovní okrsek. Na západní straně terasovitě klesá ubytování, které je rozděleno na dvě samostatné budovy - ubytování zaměstnanců nahoře a ubytování pro pacienty pod ním. Ještě níže je rekonstruována stávající stodola pro potřeby kreativní dílny pro pacienty. Ubytování neobsahuje restauraci. Stravování návštěvníků i zaměstnanců je řešeno v sousední budově hostince.¹

Klinika je přístupná po schodišti ze severní platformy, která je střechou provozní části kliniky. Výstup z budovy je na jejím jihovýchodním cípu do meditační zahrady se schodištěm spojující budovu s vyhlídkou nad Skoky.

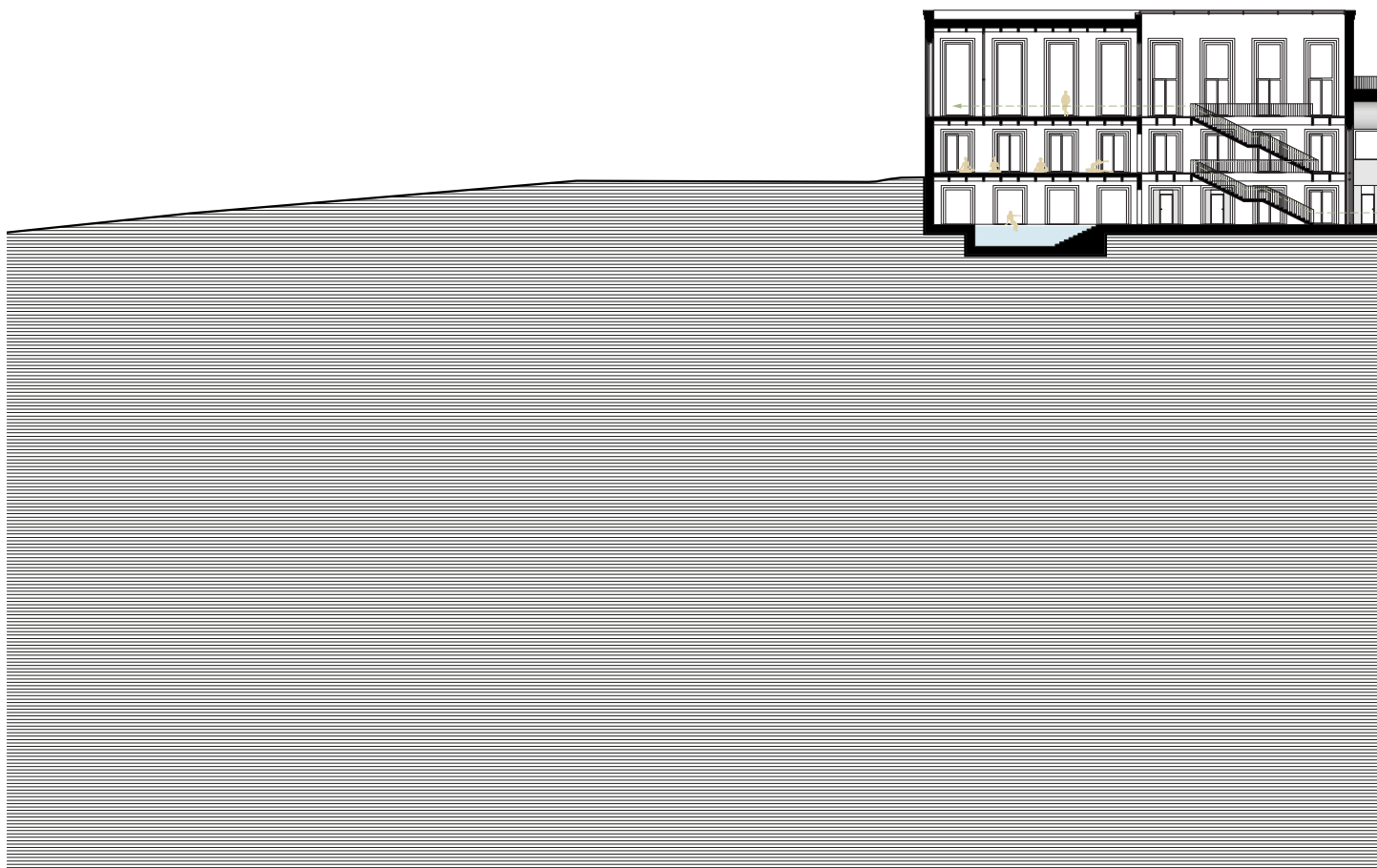

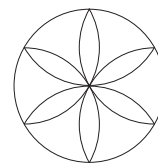

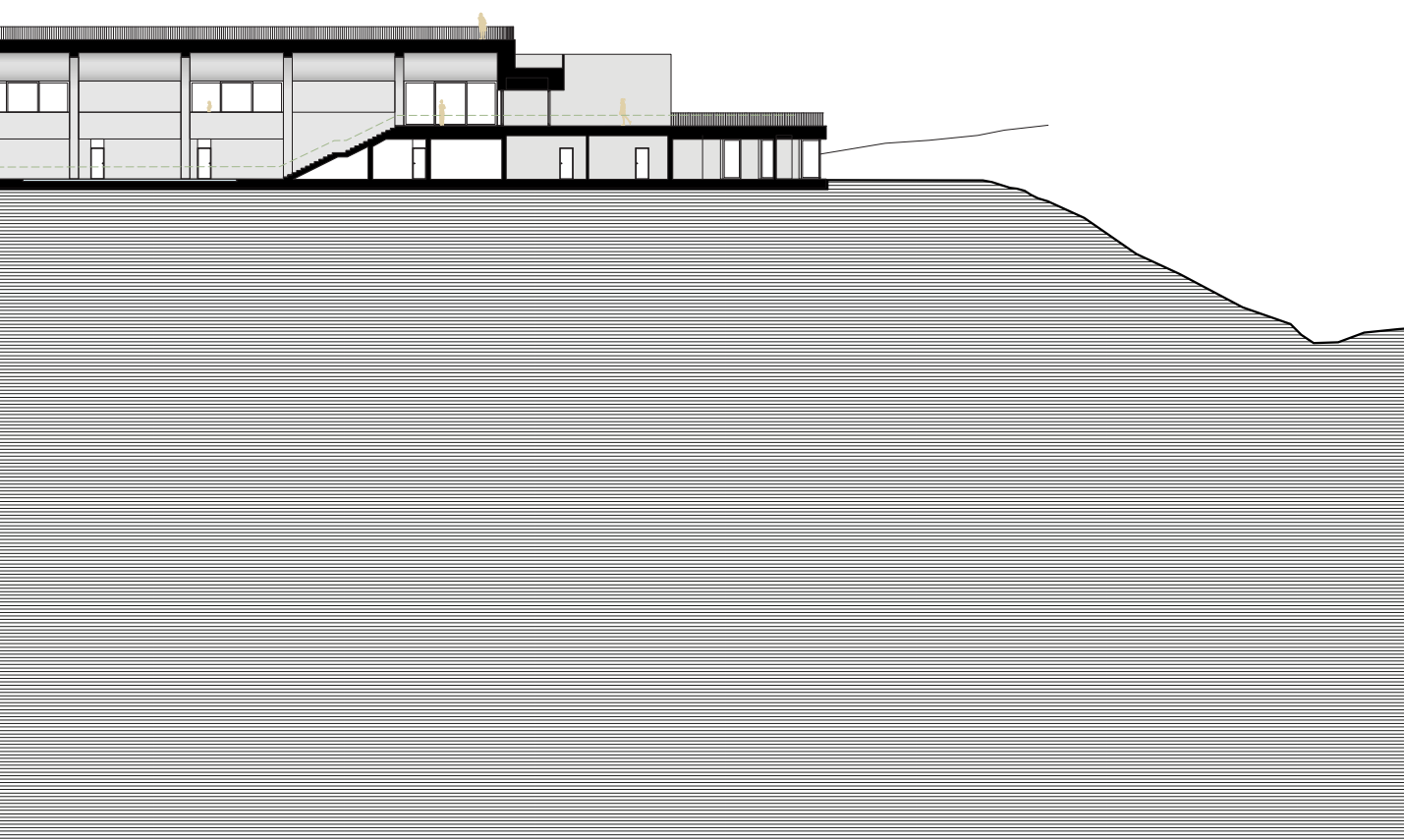
KLINIKA

řez podélný

$r = 5 \text{ m}$

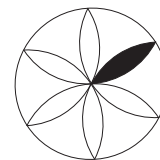

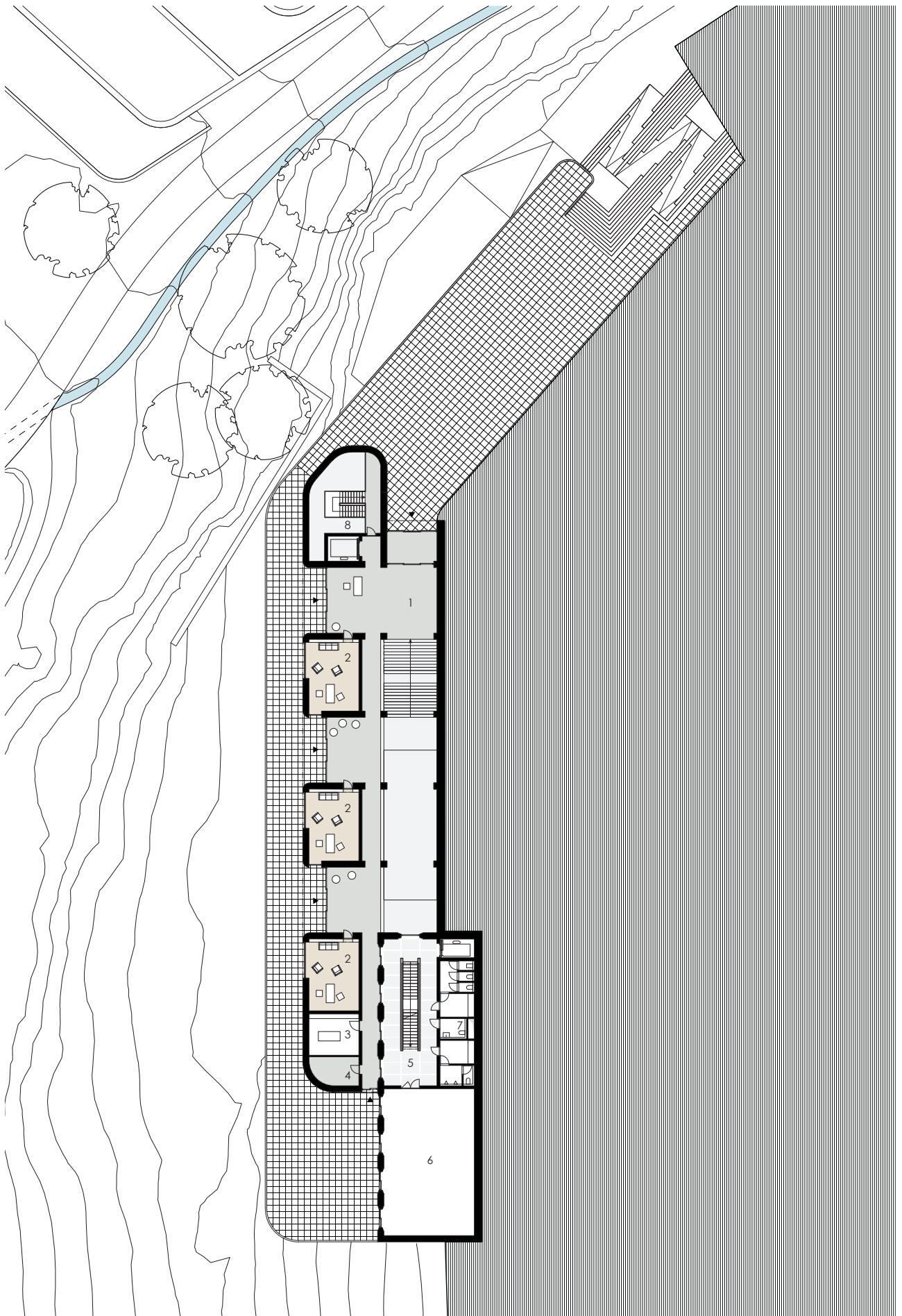
KLINIKA 1PP

vstupní podlaží

$r = 5 \text{ m}$

- 1 vestibul
- 2 ordinace pro běžnou terapii
- 3 ošetrovna
- 4 sklad sálu
- 5 schodiště
- 6 sál pro skupinové terapie
- 7 toalety
- 8 komunikace personálu

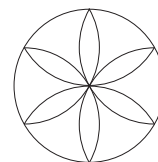

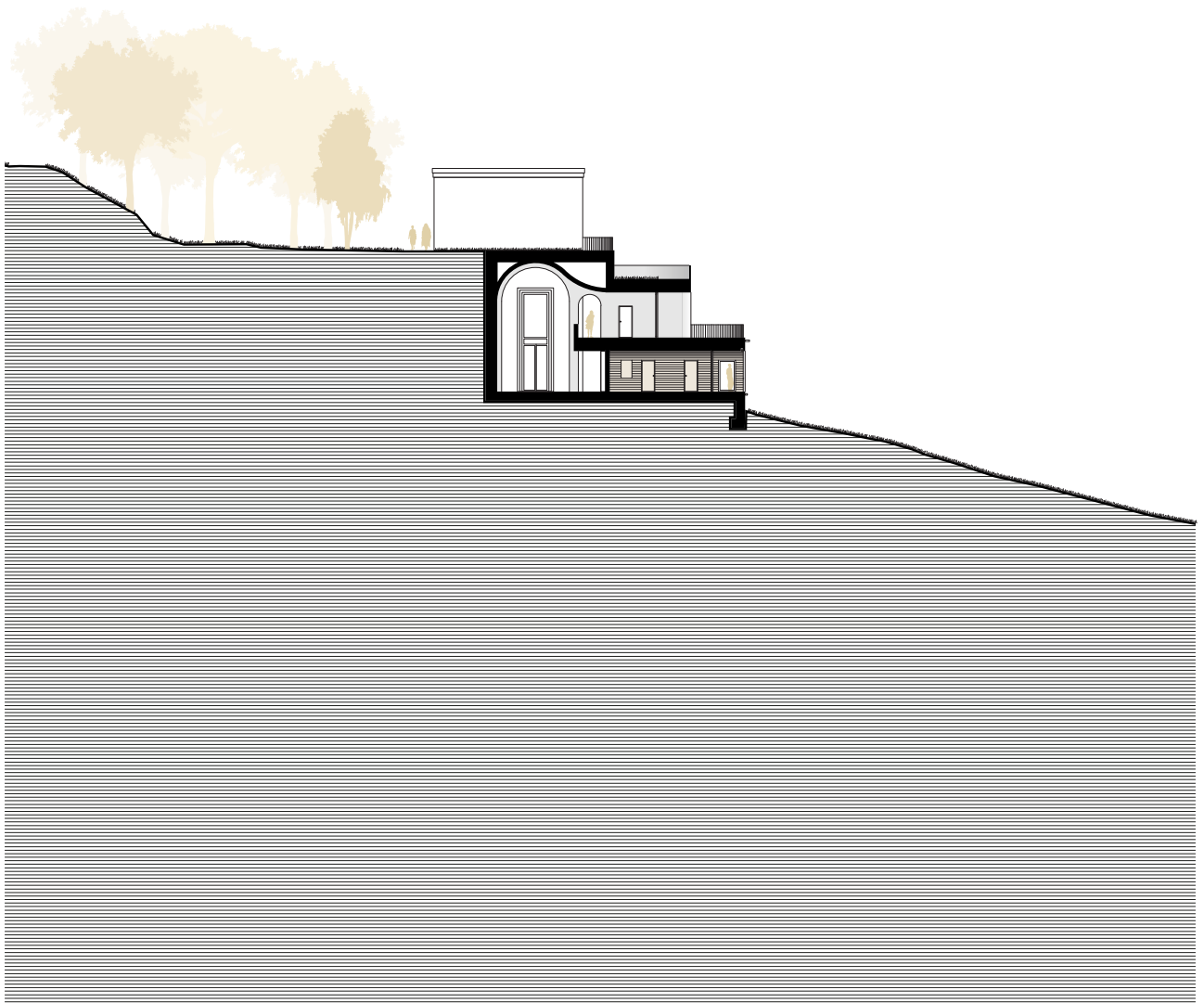

KLINIKA

řez příčný

$r = 5 \text{ m}$

KLINIKA 2PP

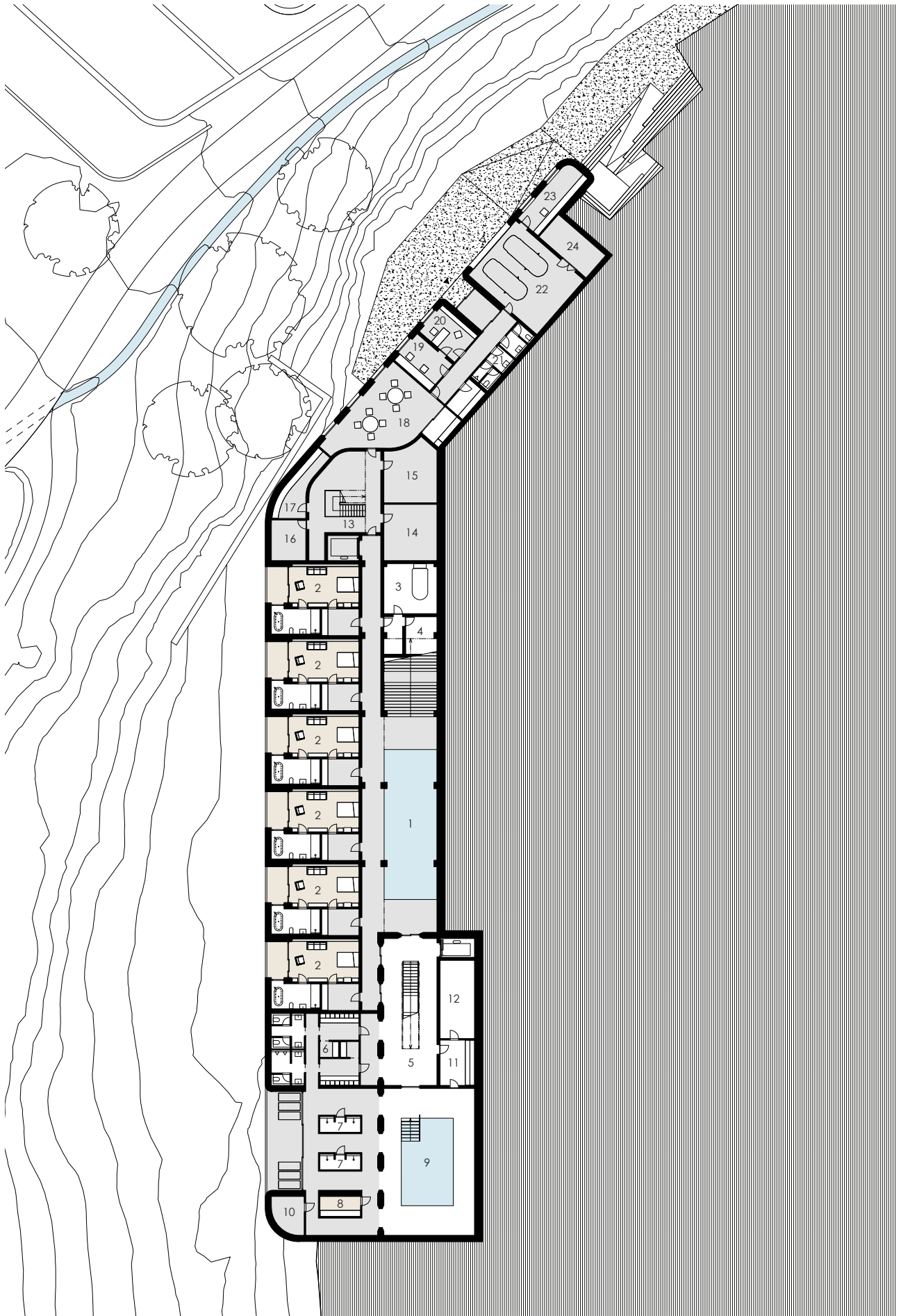
terapeutické podlaží

$r = 5 \text{ m}$

- 1 vestibul
- 2 ordinace pro psychedeliky
asistovanou terapii
- 3 senzorická deprivací nádrž
- 4 izolační místnost
- 5 schodiště
- 6 šatny lázní
- 7 sprchy
- 8 sauna
- 9 bazén
- 10 sklad
- 11 šatna pro personál
- 12 technické zázemí lázní

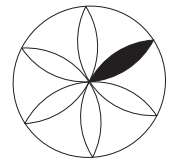
- 13 komunikace personálu
- 14 TZB - zdroj tepla
- 15 TZB - strojovna vzduchotechniky
- 16 TZB - rozvodna elektřiny a náhradní zdroj
- 17 úklidová místnost a prádelna
- 18 denní místnost terapeutů
- 19 kancelář
- 20 kancelář správce
- 21 toalety zaměstnanců
- 22 garáž
- 23 dílna provozního
- 24 sklad

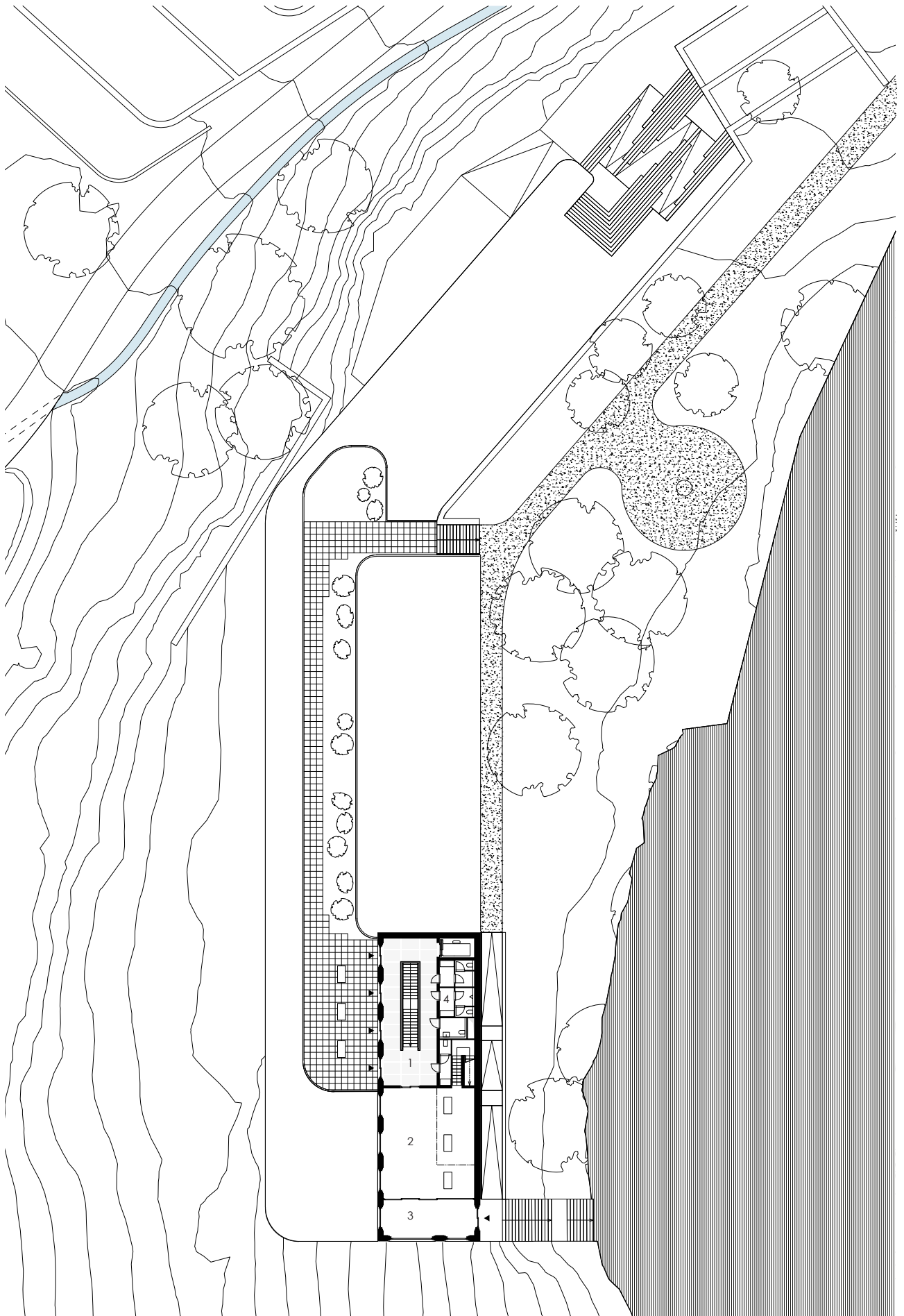
KLINKA 1NP

meditační podlaží

$r = 5 \text{ m}$

- 1 schodiště
- 2 integrační místnost
- 3 zimní zahrada
- 4 toalety

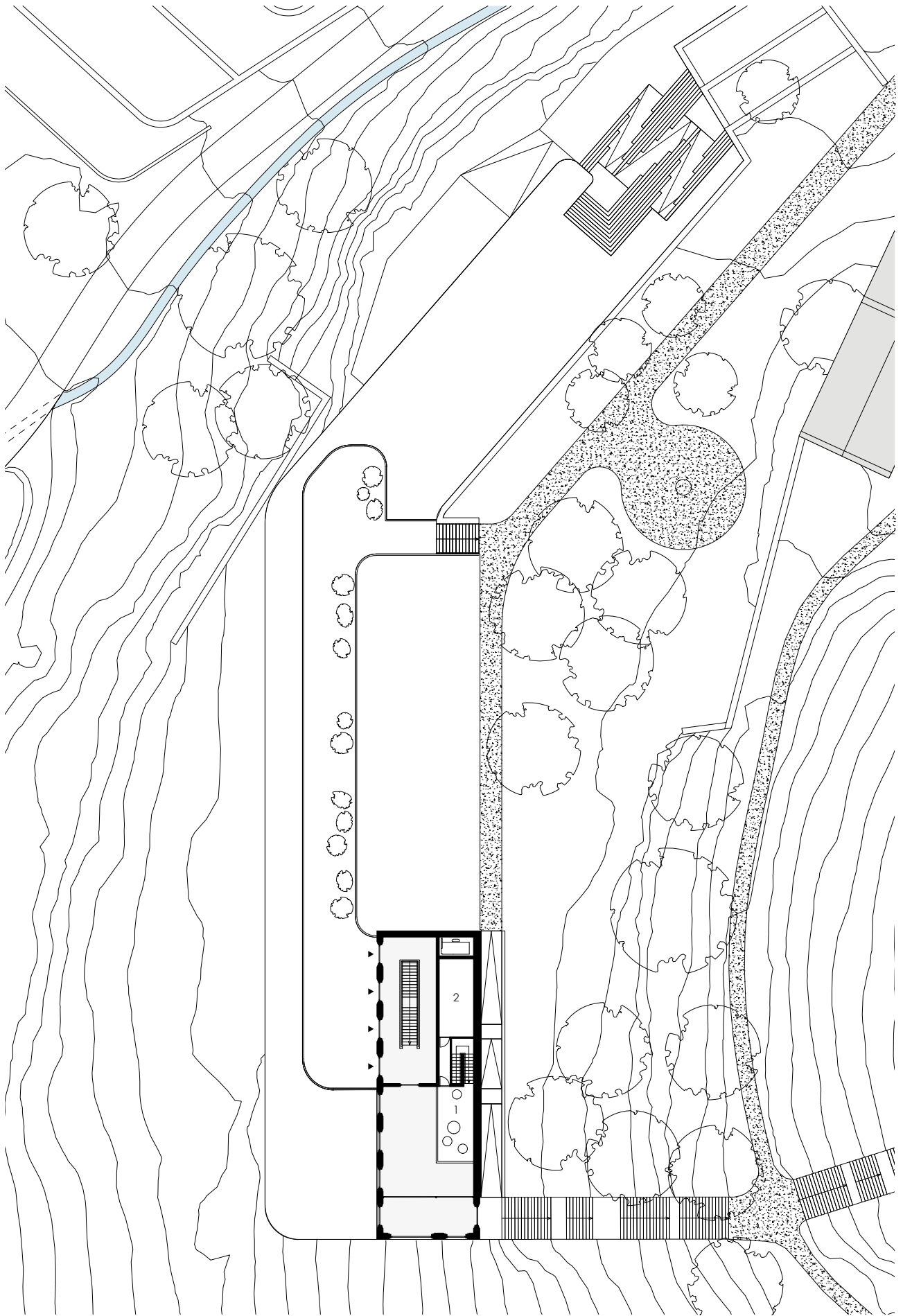
KLINIKA 2NP

vložené podlaží

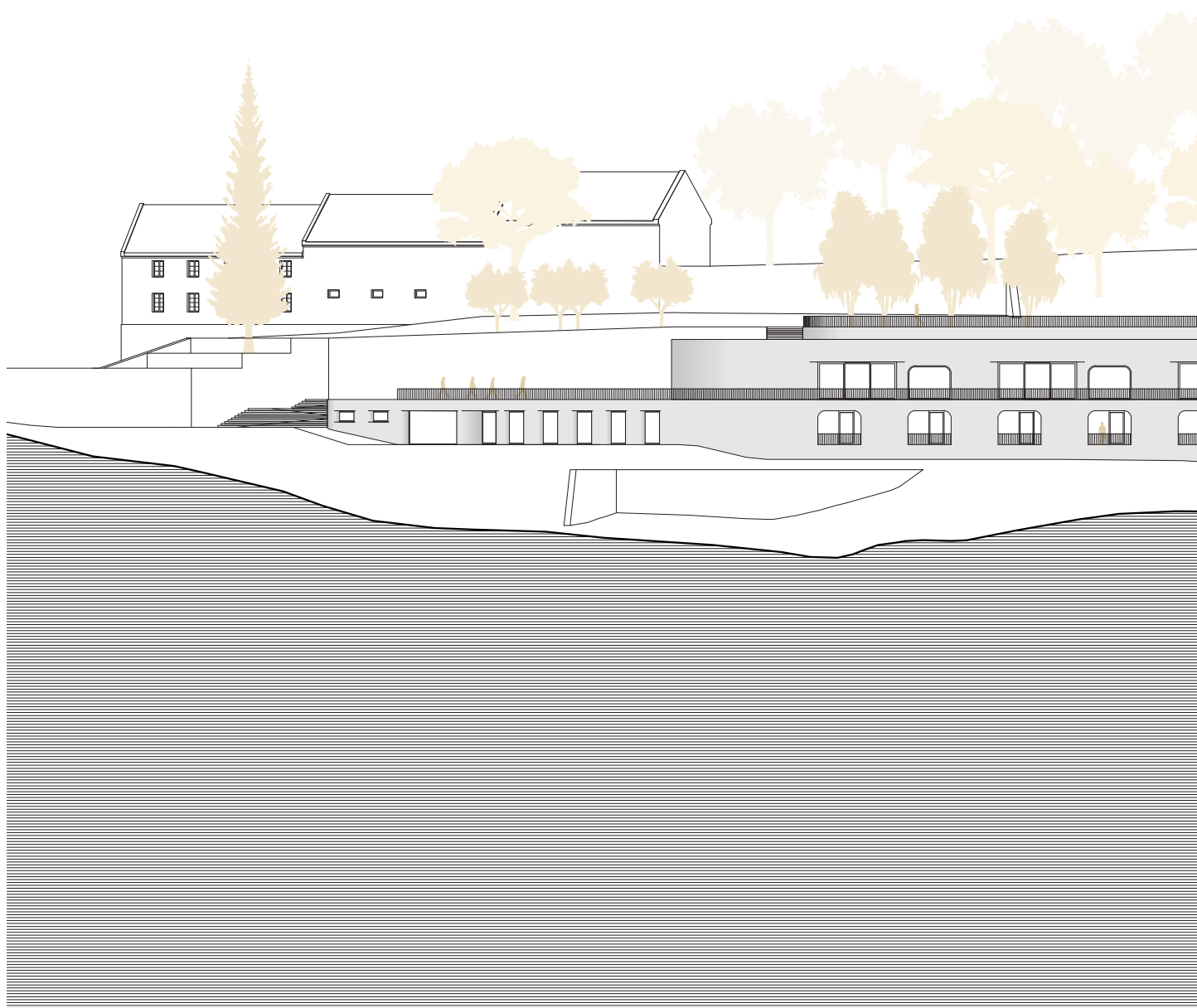
$r = 5 \text{ m}$

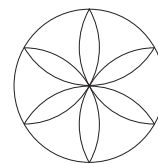
- 1 meditační prostor
- 2 TZB - strojovna vzduchotechniky

KLINIKA

pohled jihozápad

$r = 5 \text{ m}$

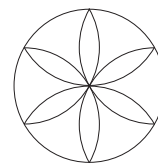

UBYTOVÁNÍ

řez příčný

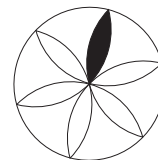

$r = 5\text{ m}$

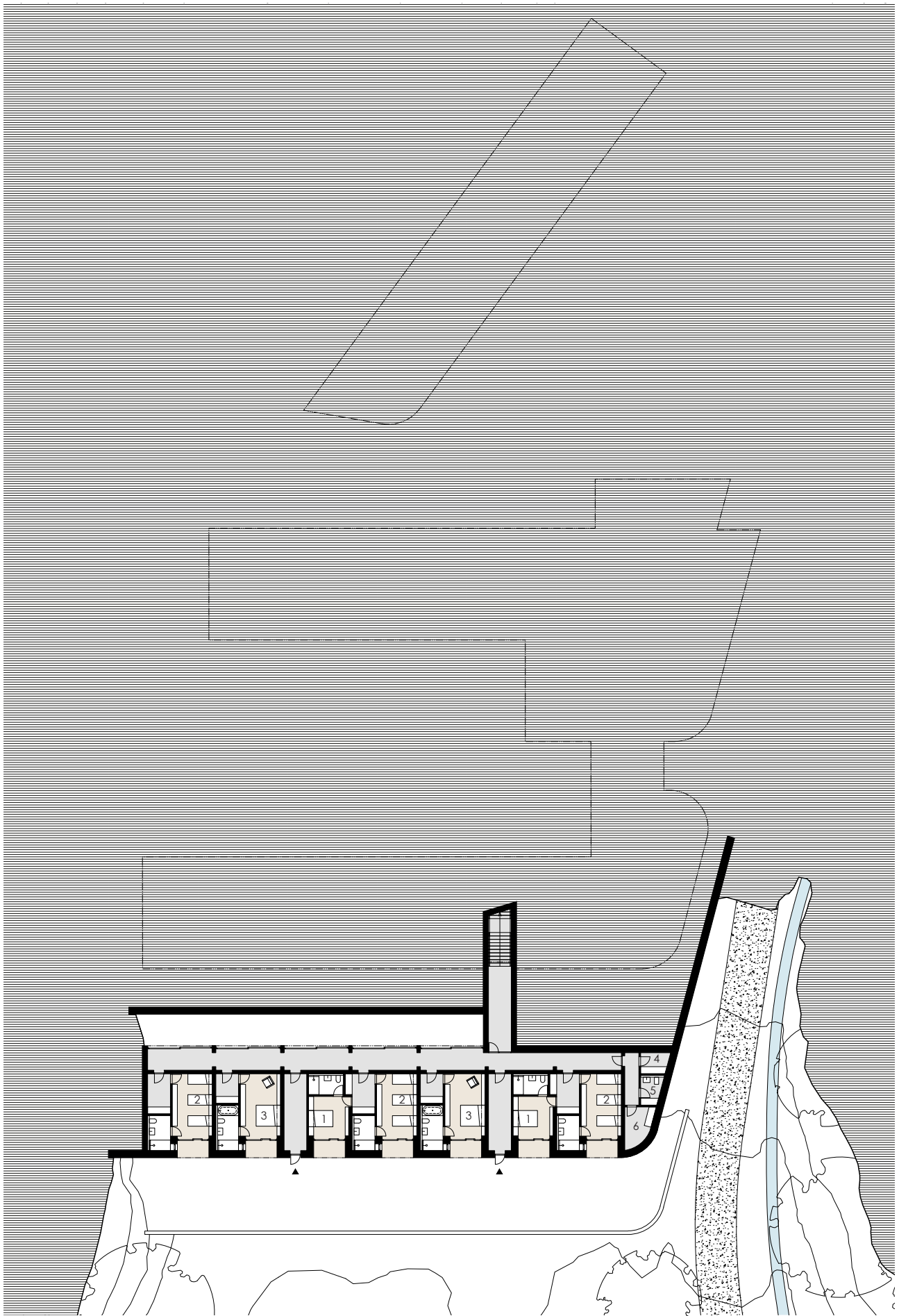
UBYTOVÁNÍ 1P

ubytování pacientů

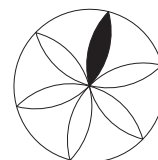
$r = 5 \text{ m}$

- 1 běžný pokoj
- 2 skupinový pokoj
- 3 nadstandardní pokoj
- 4 sklad ložního prádla
- 5 úklidová místnost
- 6 prádelna

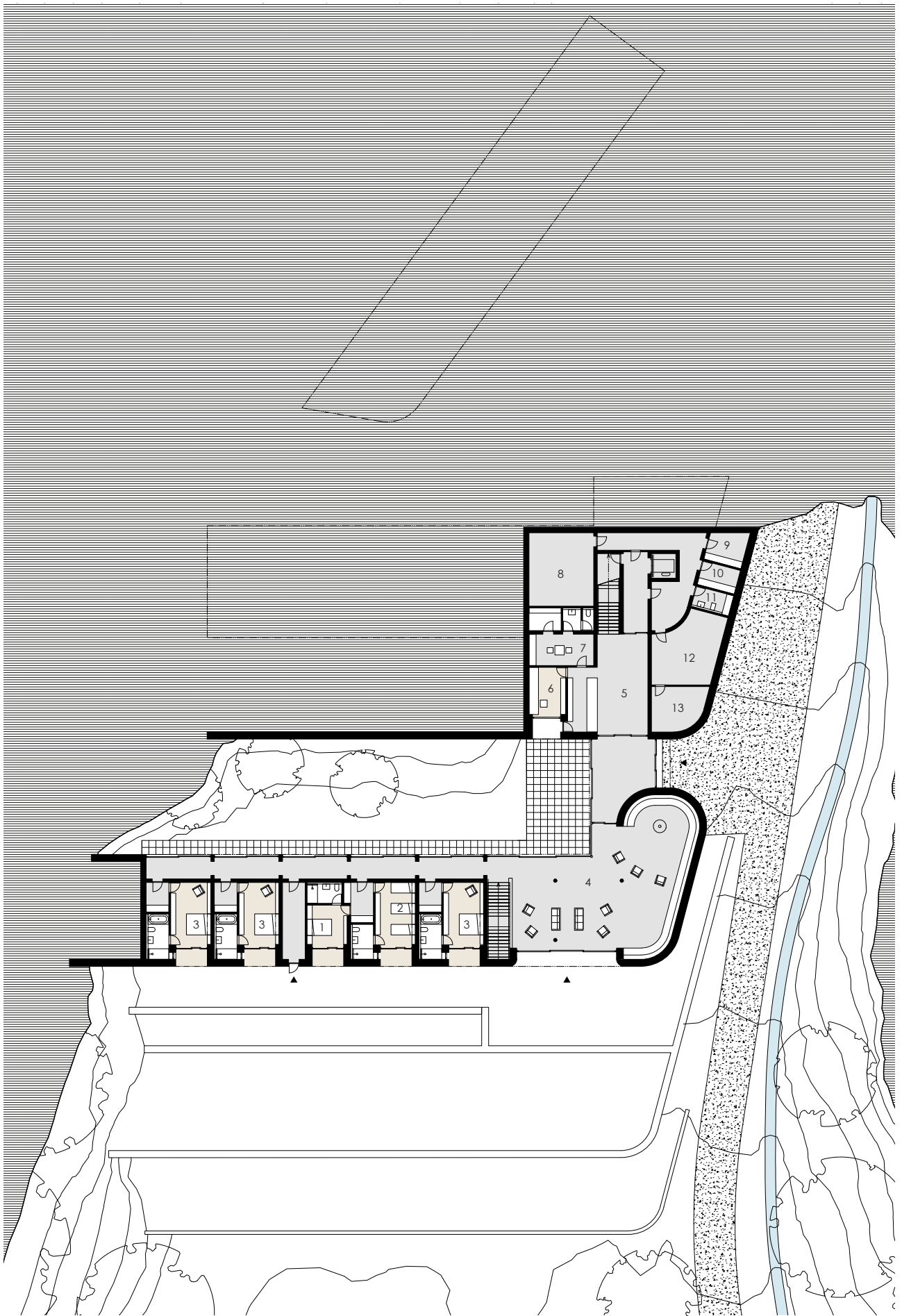
UBYTOVÁNÍ 2P

vestibul, ubytování pacientů a provoz

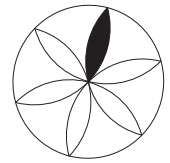
$r = 5 \text{ m}$

- 1 běžný pokoj
- 2 skupinový pokoj
- 3 nadstandardní pokoj
- 4 společenská místnost
- 5 recepce
- 6 kancelář
- 7 denní místnost
- 8 sklad
- 9 sklad ložního prádla
- 10 prádelna
- 11 úklidová místnost
- 12 TZB - zdroj tepla
- 13 TZB - rozvodna elektřiny a záložní zdroj

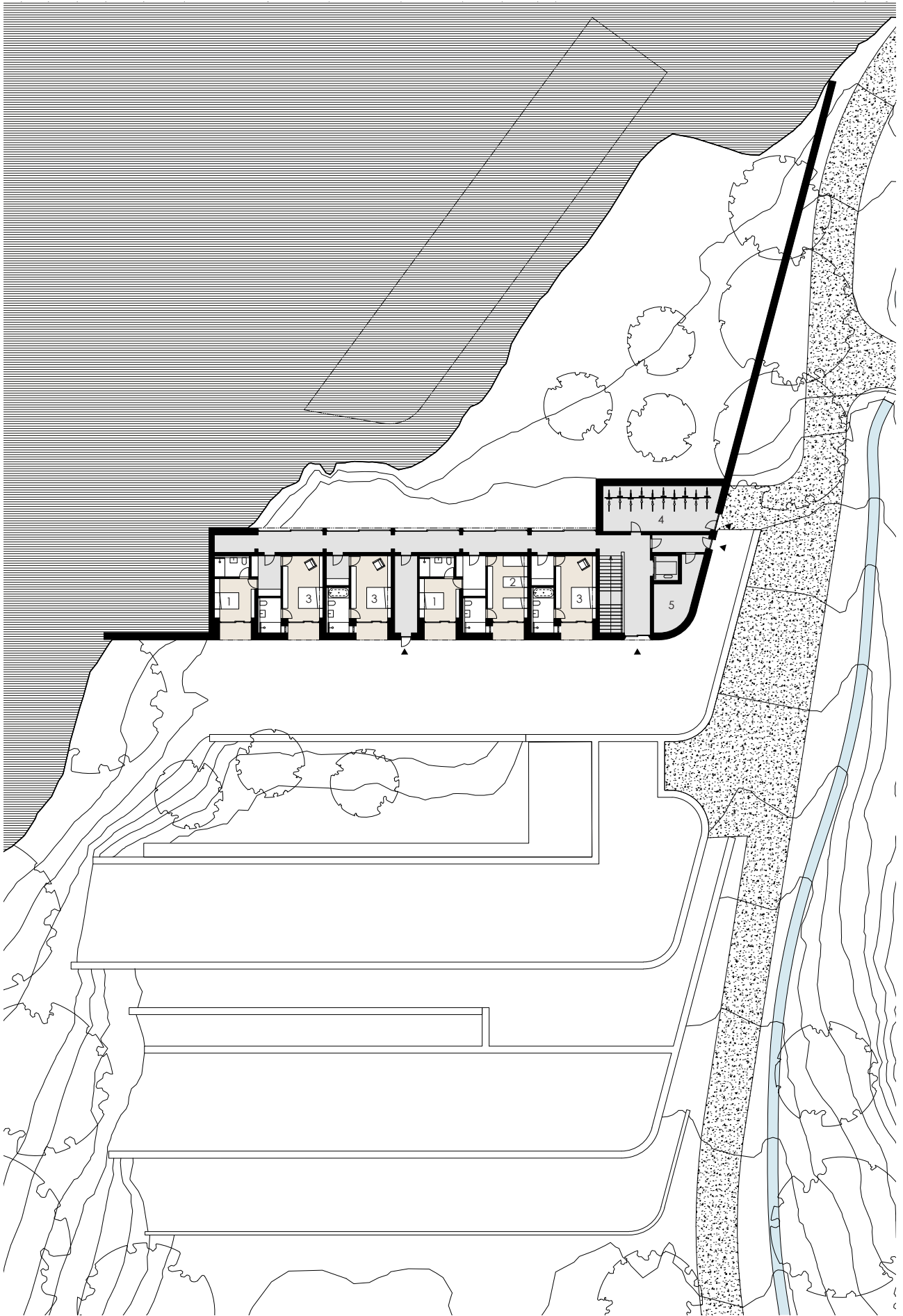
UBYTOVÁNÍ 3P

ubytování pacientů

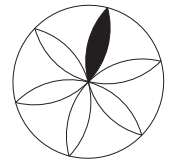
$r = 5 \text{ m}$

- 1 běžný pokoj
- 2 skupinový pokoj
- 3 nadstandardní pokoj
- 4 kolárna
- 5 TKO

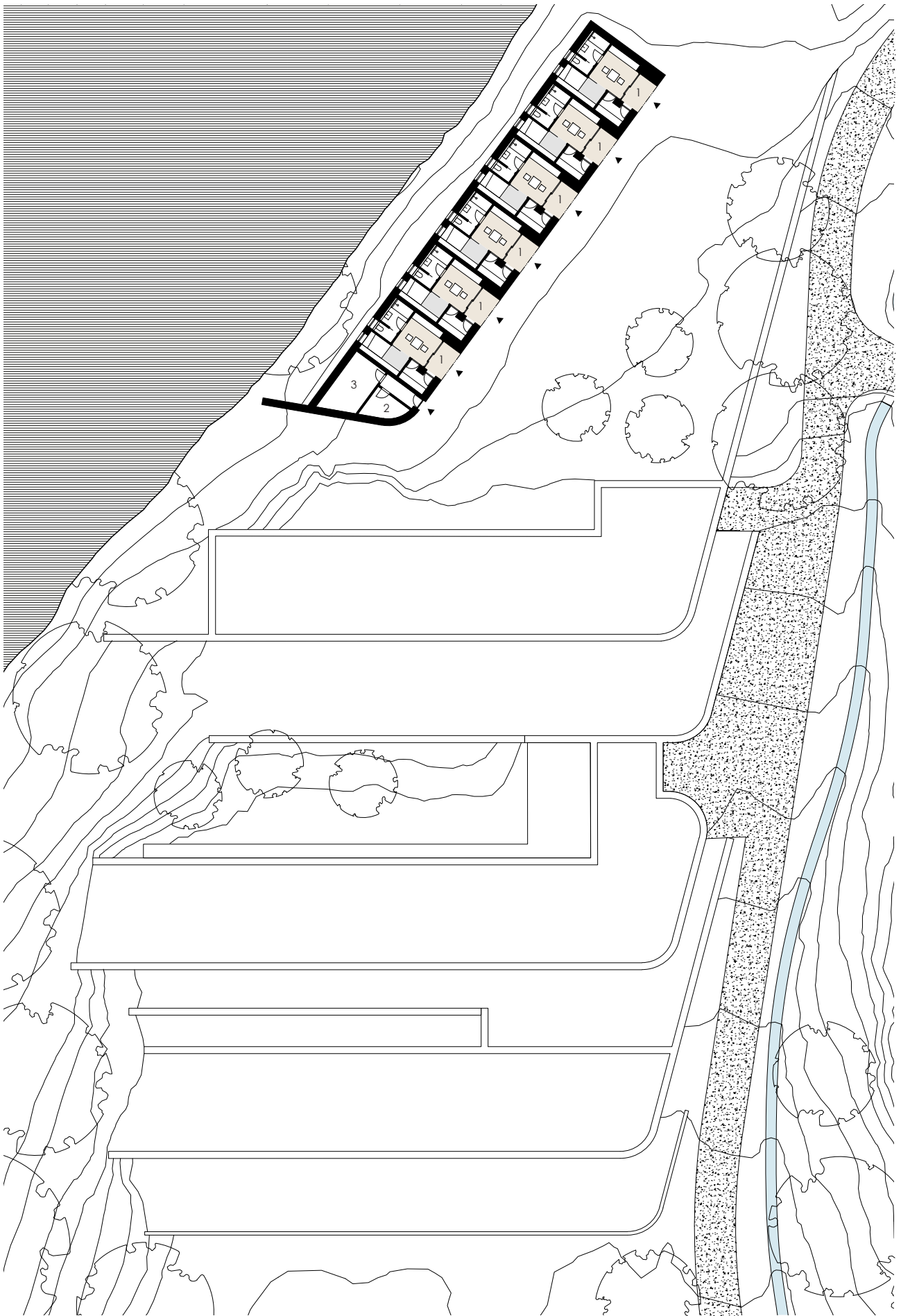
UBYTOVÁNÍ 4P

ubytování personálu

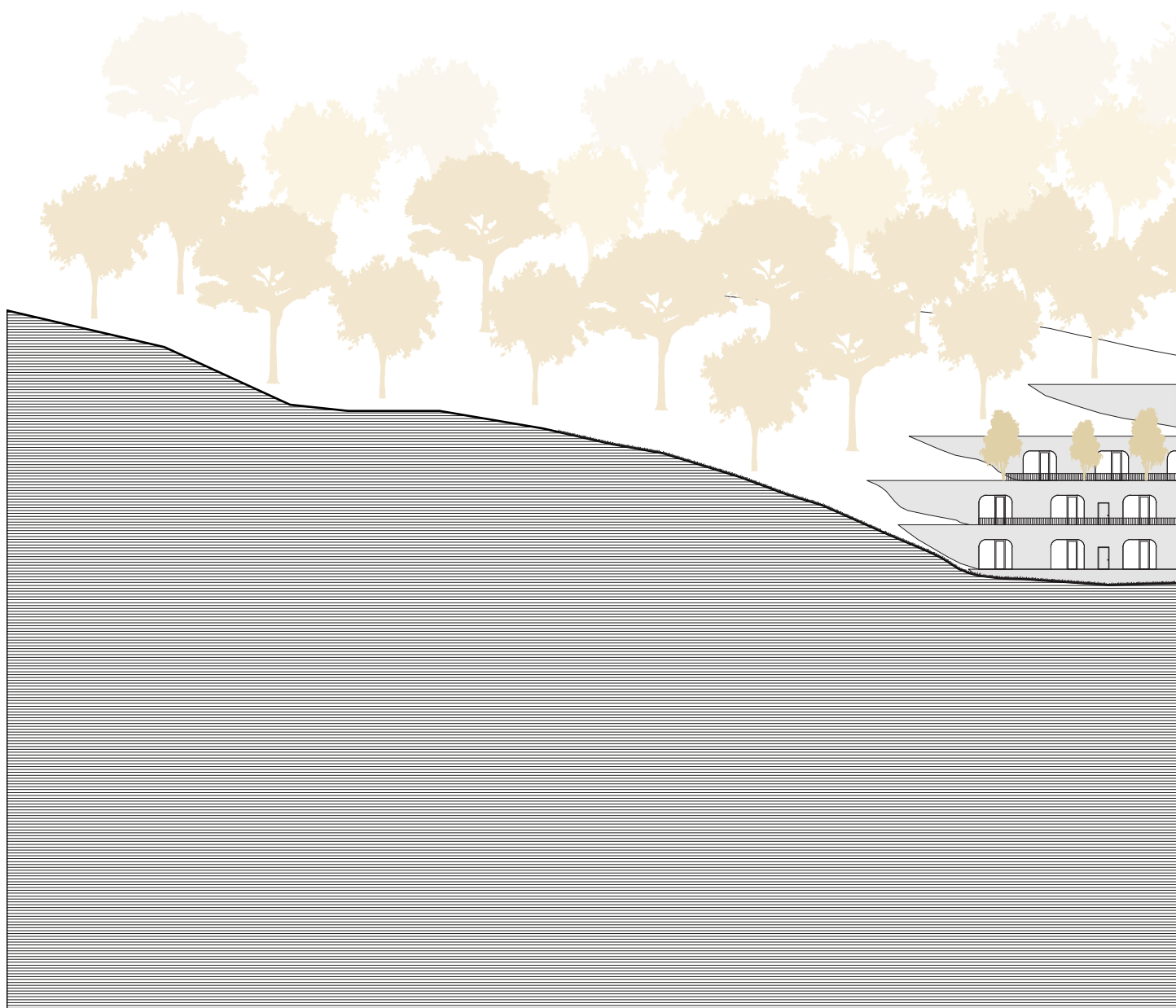
$r = 5 \text{ m}$

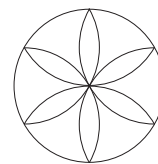
- 1 ubytování personálu
- 2 sklad
- 3 TZB

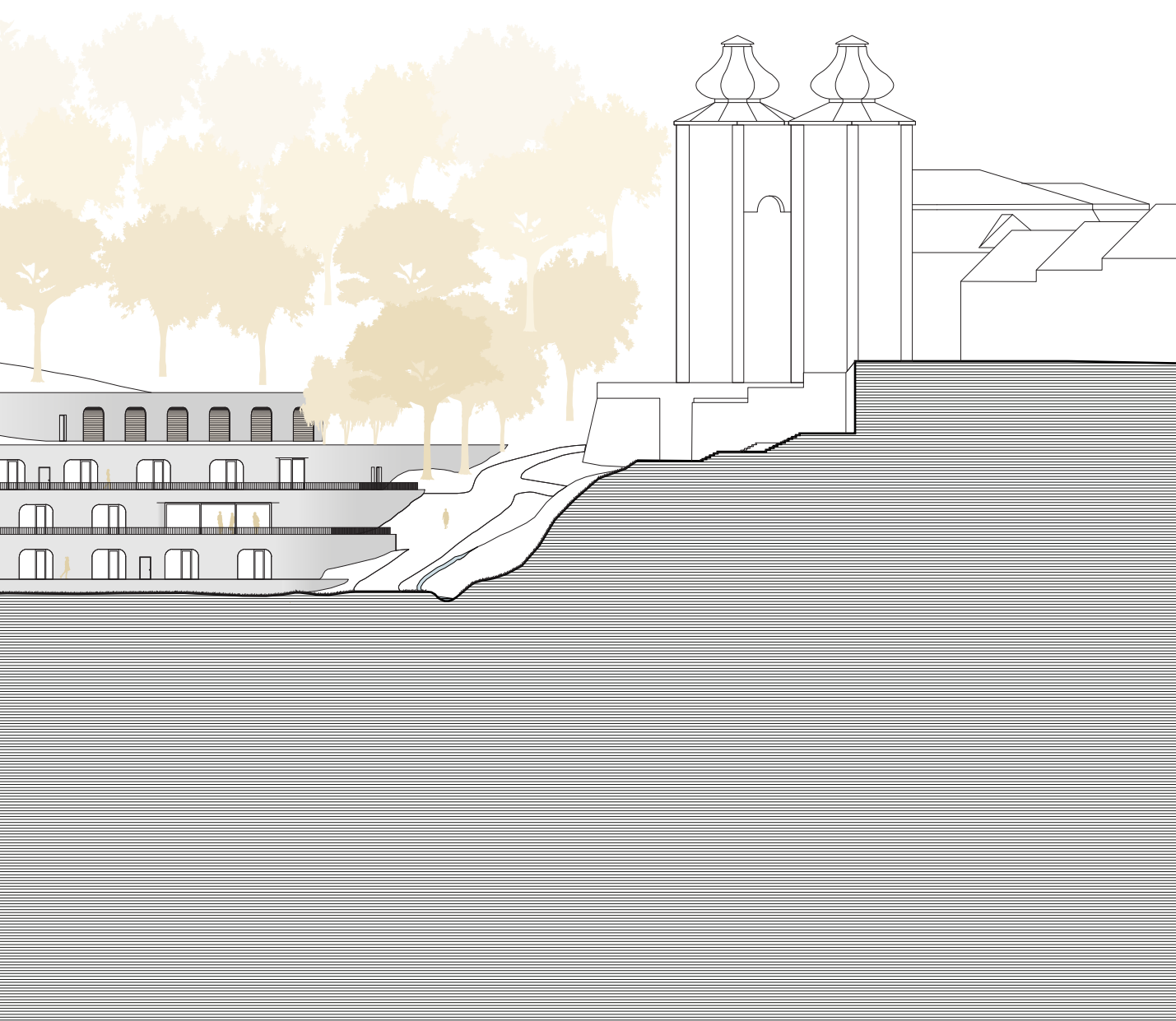
UBYTOVÁNÍ

pohled jih

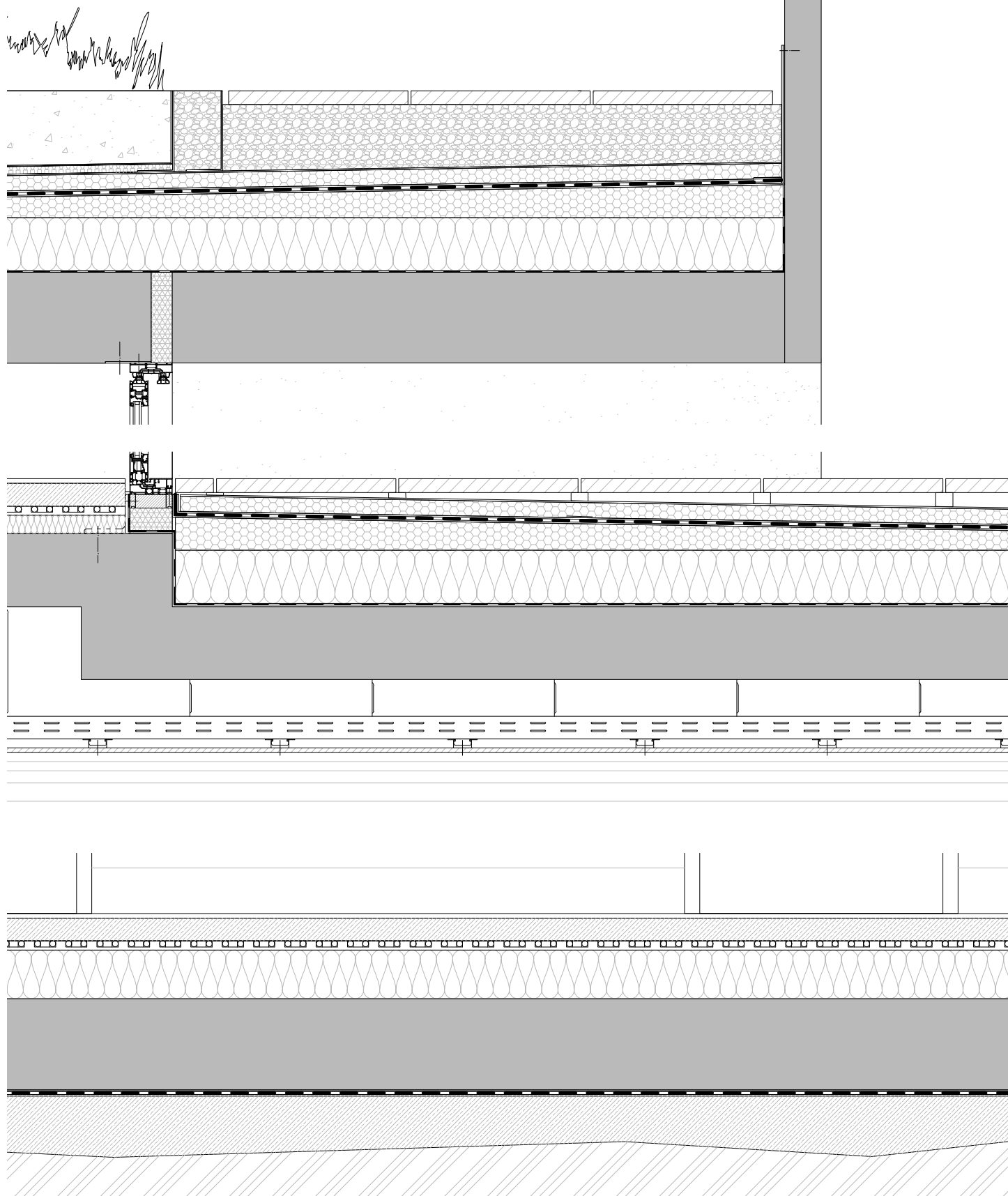

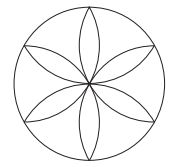

$r = 5\text{ m}$

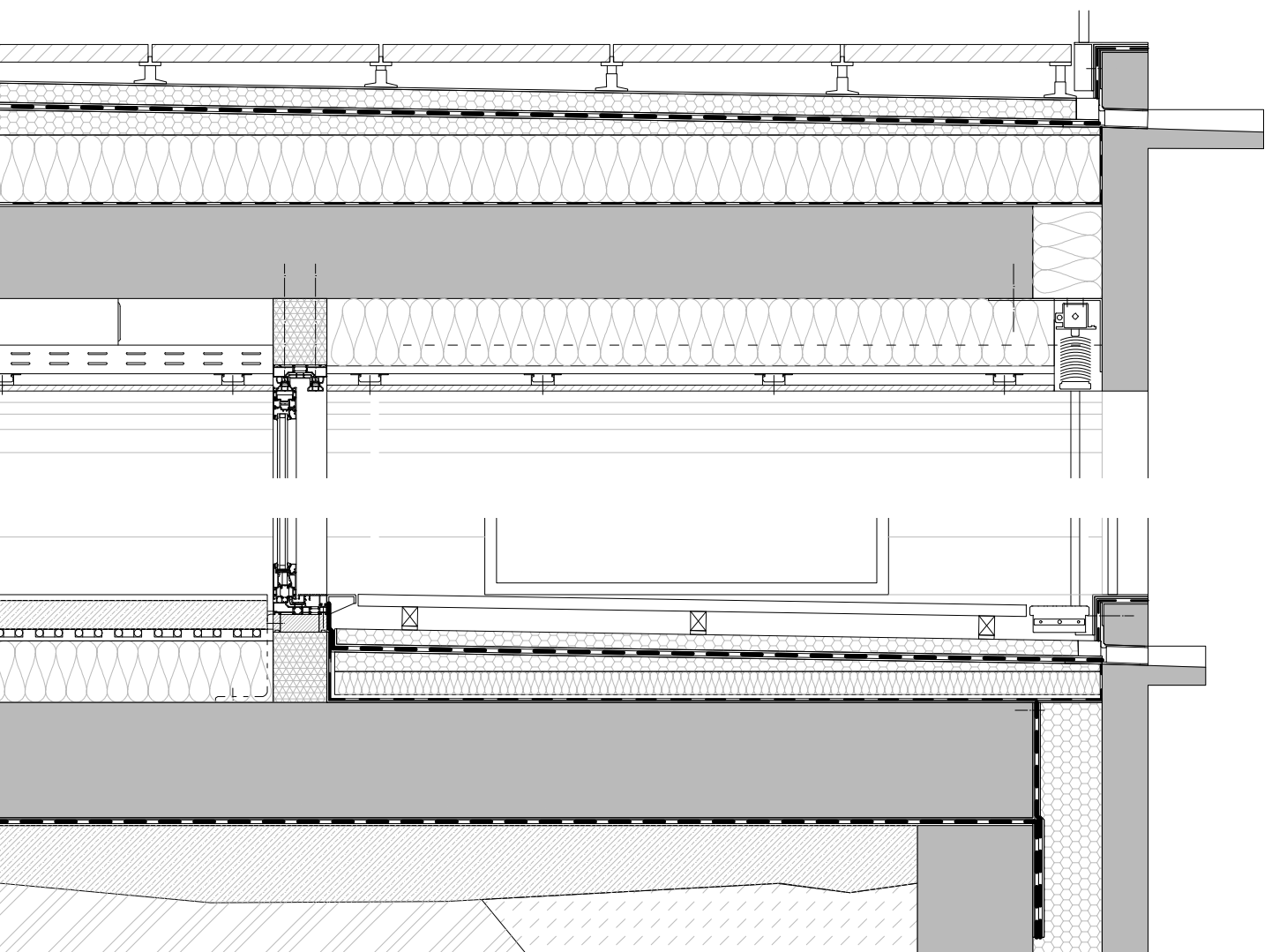

ŘEZ FASÁDOU

$r = 0,2 \text{ m}$

KONZULTANTI

vedoucí práce:

doc. Ing. arch. Dalibor Hlaváček, Ph.D.

Ing. arch. Martin Čeněk, Ph.D.

statika:

doc. Ing. Karel Lorenz, CSc.

pozemní stavitelství:

Dr.-Ing. Petr Jůn

požární bezpečnost:

Ing. Stanislava Neubergová, Ph.D.

technické zařízení stavby:

Ing. Zuzana Vyoralová, Ph.D.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval Stanislavu Milostinskému za odbornou konzultaci, vedoucím práce Daliborovi Hlaváčkovi a Martinu Čeňkovi za jejich lidský přístup a v naposlední řadě všem blízkým, kteří mě podporovali.

